

עזרא טזזו Ezra Tzazu

00:00:03:24 00:00:00:01
(מקריא טקסט בגעז)

00:00:07:00 00:00:04:00
(מקריא טקסט בגעז)

00:00:14:00 00:00:07:01
(מקריא טקסט בגעז)

00:00:15:15 00:00:14:01
(מקריא טקסט בגעז)

00:00:20:12 00:00:17:00
ככה זה מתחיל.
- מה זה הספר הזה?

00:00:25:01 00:00:20:13
זה מה שהספר אומר
איך שאני מבין אותו,

00:00:28:22 00:00:25:03
(מצטט בגעז)
...הכוונה היא...

00:00:33:22 00:00:28:23
אדם שהוא מאוד צדיק,
שלא הלך בדרכם של החוטאים,

00:00:41:01 00:00:34:01
זו הדרך שבה צריך ללכת,
לא ללכת בדרכם של החוטאים,

00:00:44:21 00:00:42:13
וככה זה ממשיך.

00:00:47:00 00:00:45:00
עכשיו, יש לך שאלה?

00:00:49:14 00:00:47:01
מה שמך?

00:00:55:04 00:00:50:00
קוראים לי עזרא טזזו,

00:00:59:13 00:00:55:05
השם שלי הוא עזרא,
שם סבי הוא טזזו,

00:01:04:00 00:01:01:02
מקום הולדתי
הוא "עדי וורבה",

00:01:10:04 00:01:05:11
ליד עיר שנקראת "אנדבגונה",

00:01:13:00 00:01:10:17
שם גדלתי.

00:01:18:23 00:01:13:03
וכילד היו שולחים אותי לבד
לשמור על פרות וכבשים,

00:01:22:20 00:01:18:24
ובעצם הייתי הולך
לאן שאני רוצה.

00:01:25:05 00:01:22:22
באמצע

00:01:31:17 00:01:26:18
בהיותי בערך בן 10-11,
אבא שלי מת.

00:01:36:07 00:01:32:06
לאחר מות אבי
נהיה מאוד קשה,

00:01:38:16 00:01:36:13
היה מאוד קשה,

00:01:40:15 00:01:38:19
ואמי,

00:01:44:14 00:01:43:13
שהייתה עושה מעל ומעבר,

00:01:50:03 00:01:44:15
מכינה חרס, מכינה
ומביאה אוכל,

00:01:51:21 00:01:50:06
אך זה לא היה מספיק.

00:01:55:19 00:01:52:00
עם כל זאת, אמא היא אמא.

00:02:00:01 00:01:56:06
עם כל הקושי

היא זאת שגידלה אותנו.

00:02:06:17 00:02:02:15

ככה גדלתי
עד שהתחלתי לעבוד.

00:02:09:01 00:02:07:05

את הלימודים התחלתי,
ולא המשכתי הרבה.

00:02:13:00 00:02:09:13

בעיקר עבדתי
בכל מיני מקומות.

00:02:18:12 00:02:13:19

הייתי עובד
ומקבל פה ושם "קרשי".

00:02:23:00 00:02:21:03

וכך הייתי מכלכל את עצמי.

00:02:30:10 00:02:25:20

כך גדלתי בעצם
לאחר מות אבי,

00:02:34:00 00:02:31:04

וכאשר ראיתי
שהמצב מדאיג אותי,

00:02:40:01 00:02:35:13

החלטתי לעזוב והלכתי
מרחק של כ- 200 קילומטר.

00:02:43:05 00:02:41:00

הלכתי למקום
שנקרא "מאי צברי".

00:02:48:01 00:02:45:19

פגשתי שם אדם נוצרי,

00:02:51:19 00:02:48:02

שאל אותי אם אני מחפש עבודה,
עניתי שכן,

00:02:55:00 00:02:52:19

אמר לי, בוא ומחר נלך,

00:03:02:00 00:02:56:10

והכניס אותי לחבר שלו.

00:03:06:11 00:03:03:00
הסכמתי ללון שם.

00:03:09:11 00:03:07:18
ונדמה לי
שהוא בדיוק התחתן.

00:03:14:01 00:03:10:00
חודש לפני כן,
או משהו כזה.

00:03:16:24 00:03:14:12
והורה לי
כאמור ללון אצלם.

00:03:21:08 00:03:17:00
בעודי יושב, האישה
הכינה תבשיל בשר.

00:03:25:15 00:03:21:19
הגבר היה שומר, מפטרל,

00:03:30:00 00:03:28:00
והרגשתי שהיום "הלך עליי",

00:03:33:01 00:03:31:00
משום שאני רואה
שמתבשל תבשיל בשר,

00:03:35:06 00:03:33:09
ומה אעשה אם יתנו לי
לאכול ממנו?

00:03:37:01 00:03:35:07
הרי במשך כל חיי,

00:03:41:00 00:03:38:00
מעולם לא אכלתי בשר
אצל נוצרים, עד היום.

00:03:46:03 00:03:43:07
עכשיו, בבית שנכנסתי אליו,
ובמקום שעבדתי בו,

00:03:51:15 00:03:48:14
בטוח יאמרו לי לאכול,
ואני גם לא יודע מה לעשות.

00:03:56:18 00:03:51:18
אז אמרתי לגברת שאני

הולך לעשות סיבוב בחוץ,

00:03:59:00 00:03:57:16

הגברת אמרה בסדר.

00:04:03:00 00:03:59:13

אני לתומי חשבתי
שהם יאכלו בזמן שאני בחוץ.

00:04:05:15 00:04:03:07

וממילא גם הייתי רעב,
לכן יצאתי לאכול.

00:04:12:17 00:04:06:07

הלכתי למסעדה ואכלתי
אינג'רה עם עדשים,

00:04:17:00 00:04:13:19

הסתובבתי קצת וחזרתי
אך הגבר עדיין לא חזר

00:04:20:18 00:04:17:17

מהשמירה ומהפטרולים,

00:04:22:16 00:04:21:09

ברגע שנכנסתי
הוא גם נכנס.

00:04:28:19 00:04:23:02

האישה סיפרה שיש להם אורח,
שהחבר שלו הביא ללון אצלם.

00:04:33:00 00:04:28:24

הגבר אמר בסדר והציע לשטוף ידיים,
לשבת לאכול יחד אינג'רה.

00:04:38:17 00:04:34:09

אמרתי שכבר אכלתי,
והוא המשיך להפציר בי לאכול,

00:04:46:00 00:04:39:14

וכדי שלא אתגרה מהריח,
נתן לי חתיכת אינג'רה עם בשר.

00:04:49:02 00:04:46:19

אמרתי שוב שאני לא יכול
לאכול. הוא שאל מדוע,

00:04:54:00 00:04:49:13

הרי מתבקש שאני אהיה רעב,

לאחר שהגעתי ממרחק רב מתגראי,

00:04:55:19 00:04:54:06
הסברתי לו שאני כבר אכלתי.

00:05:05:06 00:05:00:06
הוא ניסה להכריח אותי לאכול,
עד שאמרתי לו שאני יהודי.

00:05:11:20 00:05:06:00
כששמע שאני יהודי הוא נבהל,
ואמר לאשתו להכין

00:05:18:16 00:05:15:18
מאכל שהוא לא בשרי,

00:05:21:01 00:05:19:20
והיא הכינה עבורי.

00:05:24:00 00:05:22:16
ולמרות שהייתי שבע,

00:05:30:01 00:05:25:00
אכלתי כדי לרצות אותם,
ונשארתי עד למחרת.

00:05:37:06 00:05:34:00
וכאשר הגיע האדם,
שסידר לי את המקום ללון בו,

00:05:41:00 00:05:38:00
היא סיפרה לו על האורח,

00:05:47:04 00:05:42:20
אותו אחד שהוא הביא אליהם,
הוא בעצם "קילא".

00:05:52:01 00:05:48:09
ככה הם היו אומרים, "קילא",
כי לא רצו לומר יהודי.

00:05:56:16 00:05:53:15
הוא אמר בסדר והלכנו.

00:06:03:00 00:05:59:00
בכפר שבו הייתי אצלם,

00:06:08:01 00:06:03:21
לא היו משאירים יהודים אפילו
לא ללילה, היו הורגים אותם.

00:06:10:02 00:06:09:00
רק מפני שהם יהודים.

00:06:19:18 00:06:13:20
שם עבדתי בכל מיני
עבודות של ילד.

00:06:24:00 00:06:20:08
אח של אותה גברת,

00:06:30:04 00:06:27:16
שהיה קטן ממני בשנה,

00:06:34:10 00:06:31:00
היינו הולכים
מדי יום לעבוד יחד,

00:06:36:17 00:06:35:00
עד שיום אחד,

00:06:40:00 00:06:37:20
הוא התלונן שכואבת לו הבטן.

00:06:45:01 00:06:41:00
אז אמרתי לו שאם יש לו
כאבים נחזור לבית,

00:06:48:01 00:06:45:14
תפסתי את הציוד והלכנו הביתה.

00:06:52:18 00:06:49:09
כשהגענו ממש קרוב לבית,
הוא ביקש ממני שארחם עליו.

00:06:56:18 00:06:53:22
שאלתי למה? מה עשית לי
שאתה מבקש שארחם עליך?

00:06:58:01 00:06:56:19
והוא לא הבין
מה אני שואל אותו.

00:07:02:00 00:06:59:00
כך המשכנו ונכנסנו לבית.

00:07:07:00 00:07:03:00
הוא נכנס ראשון,
ואני סידרתי את הציוד בחוץ,

00:07:11:10 00:07:08:17
ואז הוא סיפר לאחותו,

00:07:15:01 00:07:13:07
שאכל אותו "בודה".

00:07:20:00 00:07:16:24
האחות העיפה לו סטירה
והוא התחיל לבכות.

00:07:24:06 00:07:20:10
אני נכנסתי בריצה,
ושאלתי אותה למה הרביצה לו,

00:07:27:24 00:07:24:07
הוא הרי בא אליה כי כואב לו,
הוא מרגיש לא טוב,

00:07:31:00 00:07:28:00
היא ענתה לי שאני שקרן.

00:07:34:16 00:07:32:04
לא הבנתי למה התכוונה
כשאמרה את זה.

00:07:38:00 00:07:36:00
לא אמרתי עוד דבר,
שתקתי והלכתי לישון.

00:07:42:00 00:07:38:24
למחרת בבוקר
יצאנו לעבודה,

00:07:50:00 00:07:45:06
ומייד כשנכנסנו והתחלנו לעבוד,

00:07:53:00 00:07:50:15
הוא שאל אותי אם אני יודע

00:07:57:07 00:07:54:15
מדוע אתמול ביקש שארחם עליו.

00:07:59:00 00:07:57:20
ענית שאני לא יודע למה.

00:08:03:16 00:07:59:15
ביקשתי שתרחם עליי,
כי אתם "אגאוו"

00:08:06:00 00:08:03:18

אוכלי אדם,
הוא אמר לי.

00:08:09:00 00:08:07:00
אני אוכל אדם?
כן, הוא ענה.

00:08:11:02 00:08:10:00
הוא רצה להרוג אותי,

00:08:14:11 00:08:11:20
בחן את הגוף שלי לראות
אם יש לי זנב.

00:08:16:01 00:08:15:00
בדק איפה נמצא הזנב.

00:08:20:10 00:08:16:10
קבע שיש לנו זנב,

00:08:23:09 00:08:21:10
ושאנחנו אוכלי אדם.

00:08:28:10 00:08:23:15
באותו רגע הרגשתי סחרחורת.

00:08:33:00 00:08:30:06
המרחק מהעיר הוא,

00:08:38:03 00:08:34:00
כחצי שעה בעלייה.

00:08:41:19 00:08:39:17
לאחר שאמר לי כך,

00:08:47:09 00:08:42:11
אמרתי לו שאני הולך לעשות
פיפי בצד השיחים,

00:08:48:08 00:08:47:12
הלכתי הצידה.

00:08:50:01 00:08:48:09
לאחר שנכנסתי לשיחים,

00:08:55:14 00:08:50:10
עליתי את העלייה בפחות
מ-10 דקות, טסתי בעלייה.

00:08:58:00 00:08:56:00

כך ברחתי מהם.

00:09:02:09 00:08:59:00

ברחתי ונכנסתי לעיר אחת,

00:09:10:08 00:09:03:14

היה שם מישהו שאתה לא מכיר, אח של אבא של "שוגוט" שנמצא בנתניה.

00:09:14:00 00:09:12:00

היה שם סמעון,

00:09:18:00 00:09:15:20

איך קראו לקרוב משפחה הזו?

00:09:21:00 00:09:19:10

לא משנה, היה שם קרוב משפחה שלנו.

00:09:26:16 00:09:22:00

היה מגיע מתגראי ומספר לי ידיעות על אימי,

00:09:29:22 00:09:27:17

הוא נבהל ושאל אותי מה קרה לי. עניתי שברחתי מהם.

00:09:40:12 00:09:33:12

הוא ראה אותי ללא נעלים, עם בגדים בלויים וקרועים.

00:09:44:19 00:09:42:00

נכנסתי, והוא שאל אותי מאיפה באתי.

00:09:47:06 00:09:45:03

עניתי שבאתי ממקום שנקרא "עדי קוואטה",

00:09:50:10 00:09:48:00

הוא שאל כמה זמן הייתי שם,

00:09:53:00 00:09:50:12

עניתי שהייתי שם בערך חודשיים,

00:09:55:00 00:09:53:15

שאל איך הייתי שם ולא הרגו אותי,

00:09:57:19 00:09:56:00

הרי ברחתי משם בדיוק בגלל זה.

00:10:02:00 00:09:58:00
האנשים במקום ההוא רעים,
הם יקראו לך "בודה".

00:10:06:00 00:10:02:20
הם לא אוהבים "פלאשה",
לא אוהבים יהודים,

00:10:09:21 00:10:06:01
הוא התפלא איך
לא הרגו אותי שם.

00:10:15:03 00:10:10:19
נשארתי לישון אצלו יומיים,
וביום השלישי הגיע הבנאדם.

00:10:19:08 00:10:17:12
זה שהציע לך עבודה?
- כן.

00:10:23:12 00:10:20:00
והוא הציע לי לחזור לבית שם.

00:10:27:00 00:10:23:13
אמרתי שאני לא חוזר.

00:10:30:16 00:10:28:08
קרוב המשפחה שנקרא סמעון

00:10:36:08 00:10:31:17
הסביר לי לא לומר מה הסיבה שעזבתי,
אך בכל זאת לסרב לחזור אליהם.

00:10:41:22 00:10:39:17
ההוא שוב אמר לי לחזור איתו,
ענית שאני לא חוזר,

00:10:45:17 00:10:42:00
אז הוא שאל מה הסיבה
שאני לא רוצה לחזור,

00:10:51:24 00:10:46:00
ענית שזה לא כיוון שהם ספציפית
עשו לי משהו, לא הוא ולא אשתו.

00:10:57:00 00:10:52:08
הם באמת היו אנשים טובים,
רק שהכפר שלהם היה בעייתי.

00:11:01:00 00:10:58:14
ואל המקום הזה
אני לא מוכן לחזור.

00:11:04:19 00:11:01:11
למרות שהם ספציפית לא עשו לי כלום,
בשום אופן לא הייתי מוכן לחזור.

00:11:08:17 00:11:05:17
אז הוא אמר, חבל על הכסף שמגיע לי,
אמרתי לו שזה לא נורא ושיישאר שם.

00:11:13:00 00:11:09:15
בעודי אומר לו זאת,

00:11:16:09 00:11:13:15
הוא הביא לי שוטר,

00:11:21:09 00:11:18:21
ואמר לי ללכת איתו.
אמרתי שאני לא הולך,

00:11:23:04 00:11:21:13
הוא שאל מדוע, עניתי
שוב שאני לא הולך.

00:11:27:10 00:11:25:09
הסביר לי שאני לא יכול
להישאר בעיר הזאת.

00:11:31:14 00:11:28:12
ואני כילד לא הבנתי מה משמעות
הדברים שהוא אומר לי, רק בדיעבד.

00:11:37:01 00:11:32:00
אמרתי לו שזו אדמת אתיופיה,
וכל עוד לא גנבתי, לא חטאתי,

00:11:40:13 00:11:37:17
ולא רצחתי, אני יכול להישאר,

00:11:43:00 00:11:40:24
אך לעיר ההיא אני לא חוזר.

00:11:49:00 00:11:45:21
ניסו לשכנע אותי, וכאשר ראו
שאני עומד על שלי, עזבו.

00:11:56:02 00:11:49:18

לאחר שעזבו, התרחצתי, כיבסתי את בגדיי וקיבלתי ממנו קצת כסף,

00:11:59:00 00:11:56:17
והלכתי חזרה לתיגראי,

00:12:01:23 00:11:59:16
לאחר הרבה קשיים שעברתי.

00:12:06:00 00:12:02:16
כשהגעתי לתיגראי לא הצלחתי לעבוד הרבה.

00:12:11:10 00:12:07:19
היה קושי מכל כיוון,
גם מבית וגם מחוץ.

00:12:14:01 00:12:12:19
קמתי והלכתי לאסמרה.

00:12:22:00 00:12:17:00
הקושי שהיה בארץ שלי,
לא היה רק בגלל המחסור,

00:12:24:24 00:12:22:11
היו גם קשיים אחרים,
וכשחזרתי לשם,

00:12:28:22 00:12:25:08
בתגראי לא עבדתי
הרבה כאמור.

00:12:31:16 00:12:28:24
איפה ב"עדי וורבה"?

00:12:36:15 00:12:32:00
כן, נשארתי קצת ב"עדי וורבה",
וגם בבית לא היה לי טוב,

00:12:40:00 00:12:37:17
ולכן החלטתי ללכת לאסמרה.

00:12:47:00 00:12:43:10
הסיבה שלא הלכתי לאסמרה לפני כן
היא משום שאחי מחרתו שהיה שם

00:12:52:16 00:12:48:00
אמר לי שהוא לא רוצה
שאבוא אליו.

00:12:58:00 00:12:53:14
וברגע שהוא הגיע לארץ,
אני נכנסתי לאסמרה.

00:13:09:18 00:13:04:12
בכל אתיופיה כולה אין מקום
מודרני כמו אסמרה.

00:13:14:12 00:13:11:02
המקום שבו גדלתי ואסמרה,

00:13:18:01 00:13:16:00
זה כמו שמים וארץ.

00:13:21:11 00:13:18:20
אסמרה מאוד נקייה,

00:13:27:18 00:13:21:19
הרחובות שלה, האנשים,
הבניינים, החנויות,

00:13:31:00 00:13:28:00
אסמרה היא שונה,
כמו פריז,

00:13:36:07 00:13:33:24
כמו שאומרים לך פריז.

00:13:37:15 00:13:36:18
אירופה.

00:13:45:10 00:13:39:21
מצאתי מקום טוב, שם
גם פגשתי יהודי תימני.

00:13:47:01 00:13:45:13
האם הוא זה שאמר לך
ללכת לשם?

00:13:48:14 00:13:47:09
כן, הוא אמר לי.

00:13:52:17 00:13:49:20
הוא היה תימני,

00:13:57:15 00:13:52:20
באתיופיה היו לו מפעלים,

00:13:59:16 00:13:58:08
שם פגשתי אותו.

00:14:04:17 00:14:00:02
בהתחלה עבדתי ב'אנקודה'
שבאסמרה,

00:14:07:23 00:14:05:05
עזבתי את 'אנקודה'
ונכנסתי לעבודה ההיא,

00:14:10:00 00:14:07:24
שם עבדתי טוב מאוד.

00:14:15:00 00:14:11:16
הייתי מנהל שם
והייתי אחראי על 150 עובדים.

00:14:17:22 00:14:16:00
מה הם ייצרו שם?

00:14:19:10 00:14:18:00
נעלי אפריקה.

00:14:24:01 00:14:21:06
היו 4 מכונות של פסי יצור,

00:14:30:13 00:14:26:23
והעובדים היו
מיישרים את ה...

00:14:31:18 00:14:30:20
קצוות.

00:14:36:24 00:14:32:18
ואני הייתי אחראי
על 150 עובדים.

00:14:40:00 00:14:38:00
ואם אתה שואל מה הייתי
בעצם צריך לעשות,

00:14:44:01 00:14:41:21
לפקח שלא יירדמו
ולא יתרשלו.

00:14:50:00 00:14:44:14
מתוך 24 שעות,
6 שעות של עבודה נטו,

00:14:57:00 00:14:52:15
בעל הבית אהב אותי מאוד,

הרי הוא היה יהודי.

00:15:05:01 00:14:58:16
הוא היה מגיע, אחים שלו, דוד שלו,
כולם היו באים לראות אותי,

00:15:08:00 00:15:05:15
והיה לי מאוד טוב בעבודה שם.

00:15:11:15 00:15:08:17
עבדתי שם במשך 5 שנים,

00:15:15:12 00:15:13:20
כמו מכונה.

00:15:18:00 00:15:15:20
היה זמן לשים חומר,

00:15:26:00 00:15:19:00
זמן לפתוח ולהוציא את החומר
שהם יוכלו לקחת ולסגור אחריהם,

00:15:28:02 00:15:27:00
ובעצם היה לי שם מאוד טוב.

00:15:32:01 00:15:28:21
הקושי היחיד שהיה שם

00:15:35:00 00:15:33:01
היה עניין האוכל.

00:15:38:24 00:15:37:15
קראו לו ציון ואמרתי לו,

00:15:44:19 00:15:40:18
שטוב לי אצלו אבל אין
מה לאכול ואני לא אוכל,

00:15:47:18 00:15:44:20
הייתי אוכל רק לחם שקניתי,

00:15:52:23 00:15:47:22
או פירות וכאלה, כדי
שלא יהיה חשש של בשר.

00:15:56:24 00:15:53:18
הוא אמר שזו לא בעיה
ושאני יכול לאכול איתם.

00:16:03:00 00:15:57:20

הוא דאג לי לארוחת בוקר,
צהריים וערב כמו שצריך.

00:16:07:00 00:16:03:20
גם היו לי בגדים להחליף,
ובכלל היה לי טוב שם.

00:16:09:19 00:16:07:19
כך עבר לו הזמן,

00:16:16:00 00:16:10:24
אך תמיד הייתה לי בראש, והדירה
שינה מעיניי, העלייה לארץ ישראל.

00:16:19:22 00:16:16:24
אמרתי, ציון, אני
הולך לארץ ישראל.

00:16:25:00 00:16:21:09
אמר לי, למה לך?
וניסה לשכנע אותי,

00:16:28:19 00:16:25:17
שזה גם עלול לקחת
שנתיים-שלוש עד שיאשרו וכו'.

00:16:32:02 00:16:29:19
כך אמר כדי שאמשיך לעבוד אצלו.

00:16:37:19 00:16:32:21
עד שלבסוף השתכנע והוציא
בשבילי פספורט וכל מה שצריך.

00:16:40:23 00:16:39:15
היה לו חבר אחד

00:16:47:04 00:16:42:00
שהיה מטפל בעניין היהודים,

00:16:50:19 00:16:47:20
הוא היה המנהל של כולם
אז הוא אמר לו,

00:16:54:18 00:16:53:03
והונפק לי פספורט.

00:17:00:04 00:16:55:00
במקביל, גם אחי שהיה כאן
ביקש ממנו, והונפק לי הפספורט,

00:17:02:00 00:17:01:00
כך בעצם הגעתי לארץ.

00:17:06:20 00:17:02:04
מניין הגיעו המחשבות לעלות
לארץ ישראל כל הזמן?

00:17:10:01 00:17:07:17
המחשבות על ארץ ישראל.

00:17:12:15 00:17:11:03
בעניין ישראל,

00:17:18:01 00:17:14:24
כפי שאמרתי לך קודם,
אבא שלי היה קס (כהן דת),

00:17:22:21 00:17:18:21
הוא תמיד היה מזכיר
את ארץ ישראל, ארץ האבות,

00:17:28:09 00:17:23:00
ארצם של אברהם,
יצחק ויעקב,

00:17:33:23 00:17:28:24
כל הזמן היה מזכיר את זה,
אם בשבתות אם בחגים,

00:17:38:11 00:17:34:15
וגם כשהולכים לעבוד, כל הזמן
היה מזכיר את ישראל,

00:17:44:17 00:17:40:00
ועוד בילדותי הסתקרנתי,
מהי אותה ארץ,

00:17:49:09 00:17:45:01
ארץ הצדיקים, ארץ שאין בה חולי,
כך השמועה אומרת.

00:17:56:00 00:17:51:17
תהיתי אם הדברים נכונים, עוד
בחיי הייתי חייב לראות את ישראל.

00:17:59:00 00:17:56:20
אומנם אבא שלי מת
כשהייתי בן 10,

00:18:02:00 00:18:00:03

אך הזיכרונות
מהסיפורים נשארו.

00:18:11:01 00:18:05:14
הסיפורים על ארץ ישראל נשארו
לי בראש ולא עזבו אותי.

00:18:14:24 00:18:13:10
מאז התחיל כל העניין,

00:18:22:00 00:18:18:01
והמחשבות לעלות לארץ ישראל,

00:18:28:24 00:18:23:24
לא ידעתי איך הולכים לשם,
איך מוציאים פספורט,

00:18:31:00 00:18:29:04
הדבר היחיד שידעתי הוא
שאני רוצה ללכת לשם.

00:18:38:00 00:18:32:15
וכפי שאמרתי לך קודם,
האיש ההוא עזר לי, וגם מחרטו.

00:18:40:24 00:18:40:00
איך בדיוק הוא עזר לך?

00:18:48:01 00:18:44:00
הוא היה כותב לאותם
תימנים שהיו באריתריאה.

00:18:49:00 00:18:48:03
אסמרה?

00:18:53:03 00:18:49:03
כן, הוא היה מתכתב עם מישהו
והוא עזר לי מאוד.

00:19:01:12 00:18:58:17
באותם זמנים,
באתיופיה או באסמרה,

00:19:05:20 00:19:02:00
אם ניסית להוציא פספורט,

00:19:08:10 00:19:06:06
וקיבלת תשובה תוך שנה,
זה היה טוב.

00:19:15:00 00:19:10:00
היית מחכה שנה רק לקבל תשובה,
האם אתה בכלל זכאי או לא.

00:19:20:14 00:19:18:00
אך במקרה שלי, אחרי 24
שעות קיבלתי פספורט.

00:19:25:00 00:19:23:09
אותו אחד

00:19:30:19 00:19:26:15
שהיה מטפל בעניין התימנים
שהיו באסמרה,

00:19:34:20 00:19:31:15
הוא נפגש שם עם מחרטון,
בזמן שהגיע לטייל.

00:19:41:14 00:19:35:20
וביקש ממנו שיעזור לאח שלו,
שעובד במפעל של ציון,

00:19:42:24 00:19:41:24
והוא הסכים.

00:19:46:00 00:19:43:18
ולכן לאחר מכן
הוא הגיע אליי,

00:19:52:00 00:19:46:17
זימן אותי לשיחה, ואמר לי שהוא
מתכוון להוציא לי פספורט,

00:19:58:10 00:19:57:00
שמחתי מאוד על כך,

00:20:04:01 00:20:01:20
הוא ביקש שאביא
לו 4 תמונות שלי,

00:20:07:00 00:20:04:20
להביא לו למחר,
אמרתי בסדר,

00:20:14:17 00:20:10:19
הלכתי לארגן 4 תמונות
והבאתי לו.

00:20:20:19 00:20:15:11

הוא ביקש ממני לחזור למחרת,
חזרתי מסודר עם 4 התמונות,

00:20:25:18 00:20:23:24
והלכתי למשרד החוץ.

00:20:30:01 00:20:26:00
מסתבר שהוא היה חבר של
מנכ"ל משרד החוץ שם,

00:20:32:12 00:20:31:08
חבר קרוב שלו,

00:20:38:10 00:20:34:20
ואמר לי ללכת לזאת שרושמת,
יחד עם התמונות שהבאתי,

00:20:43:17 00:20:40:00
כדי שהיא תרשום אותי, ואני לא
תיארתי לעצמי שזה יהיה כזה פשוט.

00:20:47:10 00:20:44:16
היא קיבלה את התמונות,
רשמה וסיימנו את התהליך.

00:20:51:04 00:20:47:15
לאחר מכן תכננתי לחזור ל"שירה",
כדי לפגוש את אמא שלי,

00:20:52:10 00:20:51:10
למה?

00:20:56:00 00:20:52:20
להיפרד לשלום לאמא שלי.

00:20:59:01 00:20:57:08
פה אני כבר מתרגש,
אבל לא חשוב.

00:21:04:23 00:21:02:17
הגעתי לשם,

00:21:09:00 00:21:05:12
והרי כבר סיימתי את הסידורים
לפספורט ורק באתי להיפרד מאמי.

00:21:14:24 00:21:12:00
חששתי איך אודיע לה,

00:21:20:18 00:21:16:18

כי כאשר מחרטו נפרד ממנה
לעלות לארץ, היא בכתה וכאבה,

00:21:23:21 00:21:21:15
שהבן שלה עוזב ואולי לא
תזכה לראות אותו שוב.

00:21:30:00 00:21:28:16
הלכתי לאמי ואמרתי לה

00:21:34:11 00:21:30:24
שהוצאתי פספורט ואני
הולך לארץ ישראל,

00:21:36:19 00:21:35:00
וכמו שחשבתי
היא צעקה בבהלה,

00:21:50:01 00:21:44:00
היא בכתה וקס צ'גאמלק,
זכרו לברכה,

00:21:56:01 00:21:51:00
שאל מה קרה,
מה כל הבכי הזה?

00:21:58:00 00:21:57:00
סיפרו לו מה הסיבה,

00:22:05:15 00:21:58:15
הוא נזף בה שהיא צריכה דווקא לשמוח
שאני הולך לארץ ישראל, ולא לבכות.

00:22:14:00 00:22:08:00
ואני, שתכננתי ללכת ליום ולחזור
למחרת, נשארתי שם כמה ימים.

00:22:27:08 00:22:23:12
ביקשתי ממנה את הסכמתה,
ושכנעתי אותה ללכת עד שהסכימה,

00:22:29:18 00:22:27:13
למרות שלא הסכימה בלב שלם,
בכל זאת הסכימה שאלך.

00:22:36:00 00:22:34:00
התארגנתי ויצאתי לאסמרה
לאחר יומיים,

00:22:42:00 00:22:38:00

למרות שתכננתי לצאת מוקדם יותר,
נשארתי כי היא לא שחררה אותי.

00:22:47:09 00:22:43:20
חזרתי לאסמרה, וכאמור כל
העניינים שלי כבר היו מאורגנים,

00:22:49:04 00:22:47:24
אז הלכתי ל"מסאווה",

00:22:55:18 00:22:51:00
עליתי על סירת דייגים
שהייתה שייכת לישראלים,

00:23:02:04 00:22:56:00
ויכלה להכיל בין 2 ל-4 אנשים,
כזו של עובדים ולא נוסעים,

00:23:05:20 00:23:02:16
וכך בעצם עליתי לארץ.

00:23:09:16 00:23:05:23
איך מצאת את העבודה בבשר?

00:23:17:13 00:23:13:00
ואיך התחלת את העבודה,
האם לא היה לך קשה?

00:23:21:00 00:23:18:00
השאלה של קשה או לא קשה
היא לא הדבר הראשון שחשוב.

00:23:23:21 00:23:22:10
כל המטרה,

00:23:29:09 00:23:25:00
וכל השאיפה,
הייתה להשיג את מטרת העל,

00:23:38:08 00:23:31:08
להגיע לפה! היציאה משירה
וההגעה לאסמרה היו רק הדרך.

00:23:43:00 00:23:39:15
הגעתי לאינקודה,

00:23:48:00 00:23:46:05
יחד עם עוד אנשים,
הינו סה"כ ארבעה,

00:23:51:21 00:23:48:24
לא אזכיר את שמם,
אך הגענו ארבעה,

00:23:55:21 00:23:53:12
שם חיכינו וביקשנו
במשך 6 חודשים.

00:24:01:18 00:23:58:18
חיכינו בפתח המפעל 6 חודשים,

00:24:04:02 00:24:02:16
ראינו שנכנסים ויוצאים משם,

00:24:11:17 00:24:06:09
היו ישראלים שהיו מנקרים
ומנקים את הבשר,

00:24:17:11 00:24:12:00
בציפייה ובתקווה ששימו לב אלינו,
וכך לאחר 6 חודשים כונסנו לעבוד שם,

00:24:22:14 00:24:17:24
נכנסנו ב-80 אגורות ליום,

00:24:30:00 00:24:25:08
ובעצם לאחר 6 חודשי המתנה
התחלנו לעבוד שם

00:24:33:19 00:24:30:17
למשך 6 חודשים בלבד,

00:24:38:00 00:24:35:05
משום שהיה חורף והיה צריך
לסגור את המפעל.

00:24:47:10 00:24:40:10
כאשר התחילו השמועות על סגירה,
אני בינתיים הסתובבתי ומחפש עבודה,

00:24:53:18 00:24:48:02
מצאתי עבודה אצל הלבן ממפעל נעלי
אפריקה שהסכים להעסיק אותי אצלו.

00:25:00:15 00:24:54:08
אחרי שסיימנו את העבודה שם, כל אלו
שנכנסו לעבודה יחד איתי עזבו,

00:25:08:16 00:25:01:18
עזבו לאחר 6 חודשי עבודה שם

וחזרו לעיר שירה.

00:25:13:24 00:25:09:15
לעומת זאת, אני נשארתי באסמרה
והתחלתי לעבוד במקום החדש.

00:25:24:10 00:25:18:00
המעסיק החדש אמר לי
שכיוון שאני יהודי,

00:25:31:08 00:25:25:00
הוא רוצה שאראה את המפעל שלו כאילו
היה שלי, והוא נתן בי אמון.

00:25:36:06 00:25:32:03
הוא עשה לי סיבוב במפעל, הסביר לי
מה העבודה, והיה שם גם מנהל עבודה,

00:25:38:19 00:25:36:22
שהיה נוצרי,

00:25:42:22 00:25:39:13
ואני בעצם הייתי צריך להיות ממונה
עליו, כלומר להיות בדרגת מפקח,

00:25:45:17 00:25:43:14
אך הוא לא קיבל זאת,

00:25:52:18 00:25:48:00
זה מאוד לא מצא חן בעיניו.

00:25:55:10 00:25:54:06
הוא כעס,

00:26:02:00 00:25:59:06
איך יכול להיות שעובד
כפרי פשוט יהיה מפקח,

00:26:06:14 00:26:03:14
אך לי לא היה אכפת, הייתי צריך
את הפרנסה כדי לאכול ולחיות.

00:26:12:00 00:26:08:00
לאט לאט למדתי את העבודה
והתחלתי לעבוד שם.

00:26:15:00 00:26:14:00
המעסיק אמר לי

00:26:20:17 00:26:16:00

שבדרך כלל הוא נמצא במקום,
אך כשהוא לא שם,

00:26:23:16 00:26:21:05
הם גונבים נעליים,

00:26:27:02 00:26:24:02
גונבים בלילה
כמה שהם רוצים,

00:26:31:01 00:26:27:10
ולכן עליך לשמור ולפקח
ושלא יהיו לי גניבות,

00:26:36:00 00:26:33:00
וכך הייתי עובד.

00:26:41:24 00:26:39:07
לאנשים שם נראיתי כמו...

00:26:48:00 00:26:43:20
לכלוך שמפריע בעין,

00:26:52:22 00:26:49:06
לא הייתי נותן לעובדים לגנוב,
הייתי עבורם מטרד.

00:26:59:14 00:26:55:09
הייתה שם גם אישה מוסלמית
מבוגרת אחת,

00:27:02:15 00:27:00:00
שקראה לי ואמרה,
עזרא ידידי,

00:27:09:03 00:27:04:00
מה אכפת לך שייקחו
נעל או שניים? שייקחו!

00:27:11:00 00:27:09:13
תיזהר שלא יהרגו אותך,

00:27:13:10 00:27:12:00
אל תחמיר איתם
יותר מדי.

00:27:19:12 00:27:16:00
הסברתי לה שהכניסו אותי
לתפקיד בדיוק בשביל זה!

00:27:24:01 00:27:19:13
הרי הם היו גונבים גם קודם,
אז מה עשיתי כאן?

00:27:25:12 00:27:24:07
היא התחננה אלי,
אך לא הסכמתי.

00:27:33:00 00:27:26:00
וכך יום אחד לקראת 12 בלילה,
לפני חילוף משמרות,

00:27:38:00 00:27:34:05
בשעה אחד עשרה וחצי בלילה,
אני רואה בנאדם תופס קרטון נעליים,

00:27:44:00 00:27:38:12
והולך לקראת שער היציאה.
אני יושב במשרד וצופה בו,

00:27:46:06 00:27:44:09
הוא מניח את הקרטון
וחוזר פנימה למפעל.

00:27:53:00 00:27:47:00
מייד הלכתי לראות מה לקח, וראיתי
קרטון עם משהו כמו 12 זוגות נעליים,

00:27:58:00 00:27:54:13
ואז, בשעה שתיים עשרה,
כשהתארגנו ללכת הביתה,

00:28:02:24 00:27:59:16
קראתי, קחסאי, הגנב
היה הבן של קחסאי,

00:28:07:00 00:28:03:16
וזימנתי אותו אליי לשיחה,

00:28:10:00 00:28:07:14
הבהרתי לו חד משמעית שהוא לא
הולך לקחת את הנעליים ששם בצד.

00:28:12:15 00:28:10:19
הוא הכחיש ושאל איפה
ראיתי אותו לוקח,

00:28:15:18 00:28:13:15
אני אמרתי שראיתי אותו
ושלא אסכים שייקח אותן.

00:28:18:00 00:28:16:00
והתחילה מריבה,

00:28:21:17 00:28:18:16
האישה המוסלמית
שצפתה בנו

00:28:24:08 00:28:22:03
כעסה וביקשה שנפסיק,

00:28:29:14 00:28:24:10
אמרה לי מה אכפת לך, בעל הבית ישן
עכשיו בביתו, ומה אם יהרגו אותך,

00:28:33:01 00:28:30:00
הסברתי לה שלא זו הנקודה,

00:28:37:06 00:28:34:06
ואני נמצא בתפקיד מסיבה מסוימת,
לא סתם שמו אותי שם.

00:28:41:00 00:28:38:02
בסופו של האירוע הוא הניח
את הדברים והלך משם.

00:28:44:01 00:28:41:08
ומאז היינו במריבה מתמשכת,

00:28:47:01 00:28:44:15
והרבה זמן הם חיפשו
הזדמנות להרוג אותי,

00:28:52:00 00:28:48:10
ובכל זאת הצלחתי
לצאת מהצרות הללו,

00:28:58:02 00:28:53:03
הלכתי עם האמת שלי, למרות שהייתי
לבדי ובכל רגע יכלו להרוג אותי.

00:29:04:01 00:29:01:02
בקיצור עברתי הרבה
צרות במפעל שם.

00:29:06:24 00:29:04:04
האם אתה היית
היהודי היחיד שם?

00:29:09:00 00:29:07:01

כן, רק אני, אבל אחר-כך
הגיעו עוד,

00:29:10:05 00:29:09:06
אני מתכוון באותה תקופה.

00:29:12:24 00:29:10:10
אז באותו מקום עבודה
רק אני הייתי יהודי,

00:29:17:00 00:29:13:15
לאחר זמן מה הגיעו אותם אלה
שאמרתי לך שהגיעו איתי לאסמרה,

00:29:25:00 00:29:18:08
היה ביניהם אחד שהיה כל הזמן
התחנן בפני שאכניס אותו,

00:29:27:19 00:29:26:06
והצלחתי להכניס אותו.

00:29:34:03 00:29:28:15
כי כל הזמן נדנדתי למנהל
עד שהוא נכנס לעבוד איתי.

00:29:41:14 00:29:34:24
חודש אחרי שהתחיל לעבוד
הוא ביקש לעבוד איפה שאני.

00:29:44:14 00:29:43:17
לקחת לך את המקום?

00:29:46:03 00:29:44:15
כן, לקחת את מקומי.

00:29:52:19 00:29:47:22
והמנהל היה אחד שמסכים
ומאמין לכל אחד,

00:29:54:22 00:29:53:20
אז הוא הסכים ונתן לו,

00:29:59:22 00:29:58:00
אני כמובן שאלתי מדוע הסכים,
הרי זה התפקיד שלי,

00:30:03:00 00:30:00:00
הוא ענה שזה לא נורא ונעשה
תורנות, שפעם אני אעבוד ופעם הוא.

00:30:11:13 00:30:04:13
ענית, איך זה יכול להיות? אני עובד
5 שנים ומשקיע המון כוחות במקום,

00:30:14:07 00:30:12:14
פתאום הוא בא
ואומר לי דבר כזה?

00:30:17:19 00:30:16:07
מאוד נפגעת ממנו
והצטערתי על כך,

00:30:27:00 00:30:21:15
וכמחאה לא הסכמתי
לעבוד במשך יומיים.

00:30:34:21 00:30:30:00
באותו הזמן הפספורט שלי
היה אמור לצאת,

00:30:39:00 00:30:36:00
אני ומחרתו היינו כל הזמן בקשר
דרך מכתבים שכתבנו זה לזה,

00:30:41:21 00:30:40:06
ובאותו הזמן,

00:30:49:00 00:30:43:05
אף שהייתי במצב רוח
ירוד מאוד,

00:30:56:00 00:30:49:16
קמתי, התלבשתי ושכרתי אופנים ב-10
אגורות שאפשר להסתובב איתם יום שלם.

00:31:00:01 00:30:57:05
כאשר עברתי דרך המפעל,

00:31:02:06 00:31:00:06
ראיתי שיש לי מכתב ממחרתו,

00:31:06:00 00:31:02:18
שבו נכתב שהוא סידר לי
את הפספורט,

00:31:14:00 00:31:09:20
ועליי ללכת לשוואם
כדי לקבל את זה,

00:31:20:00 00:31:17:05

הרגשתי שמחה גדולה,

00:31:25:21 00:31:22:10

שמחה כזו שמעולם
לא הרגשתי כמוה.

00:31:35:01 00:31:28:10

אז לקחתי את המכתב והלכתי
לדוכן הלחם של שוואם,

00:31:43:05 00:31:39:00

ברכנו זה את זה לשלום,
הוא ידע לדבר תיגרינית, האיש הלבן.

00:31:48:01 00:31:44:02

אמרתי לו שאני אח של מחרתו, הוא
שמח וסיפר שפגש אותו בישראל,

00:31:55:01 00:31:49:00

אמרתי לו שקיבלתי ממנו מכתב,
שהורה לי להגיע אליו לקבלת עזרה.

00:31:57:24 00:31:55:18

ובזמן זה הוא כבר
הוציא את הפספורט,

00:32:08:01 00:32:01:03

כשהוא הוציא את הפספורט לא האמנתי,
צבטתי את עצמי לבדוק שזה אמיתי.

00:32:16:00 00:32:11:00

לאחר מכן הכול
התחיל להסתדר לי,

00:32:19:24 00:32:16:10

הלכתי לנמל מסאוואה,

00:32:25:00 00:32:22:00

קניתי כרטיס נסיעה באונייה,
וכך הגעתי לכאן.

00:32:32:08 00:32:25:14

המכתבים שהיית כותב ומקבל מאחריך,
באיזה שפה הם היו, אמהרית, אנגלית?

00:32:33:12 00:32:32:10

הכול היה באמהרית.

00:32:38:10 00:32:33:15

כמה זמן היה לוקח מהרגע ששלחת,

עד שהמכתב הגיע לכתובת היעד?

00:32:45:00 00:32:38:13

19-20 יום, תלוי אם שלחת
את המכתב בדיוק כשיצא הדואר.

00:32:48:08 00:32:46:05

בערך שבועיים.

00:32:55:00 00:32:49:05

באותם ימים, האם היו הרבה יהודים
מביתא ישראל או יהודים לבנים?

00:32:57:21 00:32:55:05

האם אתה מתכוון לאתיופים או מה?

00:33:00:05 00:32:58:00

גם יהודים אתיופים
וגם יהודים בכלל.

00:33:04:00 00:33:02:09

אלו התימנים,

00:33:09:15 00:33:05:19

הייתי רואה אותם בשבתות,
כאשר הייתי הולך לבית הכנסת,

00:33:17:00 00:33:12:12

היו בערך 100 איש,
רק אלו שהיו מגיעים.

00:33:22:00 00:33:18:00

הם היו בעלי עסקים,
עם דוכנים, בתי מלאכה,

00:33:26:05 00:33:23:05

סוחרים ועוד ועוד.

00:33:30:12 00:33:26:15

כאשר היו מגיעים יהודים
מכל אזור שהוא

00:33:34:03 00:33:31:00

לאסמרה או לכל מקום באתיופיה,

00:33:40:08 00:33:35:05

היה קוד של תווי פנים
או דיבור,

00:33:44:24 00:33:41:10

שתכף יכולת לזהות אותם.
לדוגמא,

00:33:48:23 00:33:46:10
שלושה חודשים לפני שבאתי,

00:33:53:01 00:33:49:15
הגיע יהודי אחד מגונדר לאסמרה,

00:33:58:02 00:33:54:05
והתחיל לחפש, לשאול ולתשאל,

00:34:05:00 00:34:00:00
עד שאמרו לו שאני נמצא במפעל
'טיפ טופ' והוא הגיע אליי,

00:34:12:19 00:34:06:13
אמר לי שלום, הציג את עצמו
כיהודי, אמרתי, יופי וזהו,

00:34:16:24 00:34:13:05
לא צריך היה לשאול אותו הרבה,
היה לנו משהו משותף,

00:34:21:17 00:34:17:12
ברגע שהוא התחיל לדבר מילה-שתיים,
כבר ידעתי שהוא יהודי.

00:34:23:08 00:34:21:18
איך אתה מזהה?

00:34:27:07 00:34:23:09
מכיוון שלאנשים אחרים
לא היו מילים כאלו,

00:34:30:18 00:34:28:00
מילים כמו שבט,

00:34:38:00 00:34:31:19
באותו הזמן היה נפוץ
לומר, אני משבט,

00:34:42:20 00:34:41:19
מה זה אומר, שבט?

00:34:46:00 00:34:42:22
שבט זה אומר, אני מאותו...

00:34:48:01 00:34:46:05
אה, השבטים? כמו 12 השבטים?

00:34:53:16 00:34:48:02
כן, למשל אם הייתי פוגש שם את זהבה,
כאילו אני לא מכיר אותה ולא כלום,

00:34:59:12 00:34:54:15
אני יודע שליהודיות
לא היה שיער ארוך,

00:35:02:21 00:35:00:13
כך יכולתי לזהות אותם מרחוק,

00:35:06:13 00:35:03:20
אפילו אם היא רוצה להגיד לי,
אני כבר יודע.

00:35:07:19 00:35:06:15
למה, איך אתה יודע?

00:35:09:13 00:35:08:05
איך אתה יודע?

00:35:15:15 00:35:10:00
באתיופיה, אישה יהודייה
לא הייתה מאריכה שיער.

00:35:16:19 00:35:15:18
למה?

00:35:19:22 00:35:17:10
ככה זה!
אומר בתורה,

00:35:25:00 00:35:20:15
שיער אל תאריך משנה לשנה,

00:35:28:12 00:35:26:15
אי אפשר להאריך שיער יותר משנה.

00:35:33:10 00:35:29:05
לנשים יש גם טומאה,
והיא צריכה לטבול,

00:35:40:19 00:35:33:20
לכן היא צריכה לגלח את השיער,
שיישאר לה שיער קצר.

00:35:45:20 00:35:41:16
וכך בעצם אני יודע, כל
יהודי שתשאל הוא ידע את זה.

00:35:53:07 00:35:46:07
לעומת זאת, אישה נוצרייה לא
מתגלחת, ולכן זה סימן היכר.

00:35:56:21 00:35:54:00
חוץ מזה שאנחנו...

00:36:03:00 00:35:58:20
תמיד נמצא קרובי משפחה כמעט בכל
אזור, בתגראי ימצאו קרובים בגונדר,

00:36:06:07 00:36:03:20
ולהפך, בגונדר יהודים
ימצאו קרובים בתגראי.

00:36:13:10 00:36:06:10
אם מגיע יהודי לתגראי, הוא לא
ישן במקום אחר, רק אצל יהודים.

00:36:18:02 00:36:14:03
וגם אם אנחנו
התגרים נלך לגונדר,

00:36:20:24 00:36:18:15
אין דבר כזה לישון בבית אחר,

00:36:25:24 00:36:22:05
כלומר נלך למקום שלהם,

00:36:31:18 00:36:28:00
נדע גם לפי המאכלים שמוגשים,
דברים שאסור לנו לאכול,

00:36:36:00 00:36:32:20
כך ניתן לזהות מי יהודי.

00:36:46:20 00:36:39:20
איך היית נוהג בחגים
כשהיית לבד באסמרה?

00:36:49:20 00:36:48:10
איך היית מצליח לשמור?

00:36:52:01 00:36:49:21
לא הייתי לבד שם.

00:36:58:21 00:36:52:05
כלומר כשאני הגעתי
עדיין לא היו חגים,

00:37:02:08 00:36:59:19
חגים שהייתי צריך
להעביר לבד.

00:37:08:19 00:37:02:20
6 חודשים הייתי באינקודה, ו-6
חודשים לאחר מכן בעבודה אחרת,

00:37:12:19 00:37:08:20
כשהייתי באינקודה
היו איתי חברים,

00:37:18:09 00:37:12:21
וכשהיה מגיע ערב שבת,
היינו קונים לחם,

00:37:24:19 00:37:19:07
קונים 4-5 לחמים, שמים
אותם איפה שהינו גרים,

00:37:29:18 00:37:25:00
ואת זה הינו אוכלים בשבת,
לא היה לנו תה ולא כלום.

00:37:36:05 00:37:30:05
ואחרי שיצאתי מאנקודה ועברתי
לעבוד אצל התימני ציון,

00:37:39:19 00:37:36:21
הוא היה קונה לי אוכל ומביא לי,

00:37:44:24 00:37:40:05
וכך בעצם לא הייתי לבד בחגים.

00:37:52:00 00:37:46:00
מה אורך הדרך משירה לאסמרה?
ספר לי על כך.

00:37:57:00 00:37:52:11
הדרך משירה לאסמרה

00:38:02:03 00:37:58:20
אורכת 4 שעות כיוון
שהדרך משובשת,

00:38:09:01 00:38:04:11
אבל אם הדרך הייתה טובה,
לא היה לוקח יותר משעתיים,

00:38:09:24 00:38:09:03
במכונית.

00:38:14:02 00:38:10:00
אבל כיוון שהדרך קשה,
זה ארך 3-4 שעות נסיעה,

00:38:18:24 00:38:14:20
תמיד כשהייתי נוסע
בטרמפ באתיופיה,

00:38:24:24 00:38:19:15
20, 30, 40 קילומטר ואתה מקיא.

00:38:32:00 00:38:25:20
כשהגעתי לפה למשל, אף פעם
לא הקאתי כמו שם,

00:38:37:05 00:38:32:09
למה? כי לאוטובוס היו
עולות נשים מרוחות

00:38:41:24 00:38:38:13
בחמאה והיה ריח צחנה,

00:38:43:24 00:38:43:00
זה היה קשה,

00:38:48:05 00:38:45:06
היו גם קפיצות בנסיעה,
לכן הכול היה קשה.

00:38:50:21 00:38:48:10
כמה עלה כרטיס לאוטובוס?

00:38:56:23 00:38:55:09
כרטיס עלה אז משהו
כמו 80 אגורות,

00:39:03:00 00:38:58:00
או הכי הרבה 'בר', שזה
משהו כמו שקל אחד,

00:39:06:19 00:39:04:10
אבל להשיג את זה...

00:39:11:00 00:39:07:20
להשיג את השקל הזה זה היה
כמו לא יודע מה,

00:39:16:02 00:39:12:20
כי יוקר המחיה שם,

00:39:19:00 00:39:16:15
אם לדוגמא אני נכנס לבית קפה,

00:39:24:20 00:39:19:20
עם עשר אגורות אני אוכל,

00:39:33:11 00:39:26:20
לחמנייה די גדולה
וכוס תה אחת בעשר אגורות.

00:39:39:16 00:39:34:15
כך אתה יכול להסתדר,
זה יכול להחזיק אותך יום שלם,

00:39:42:06 00:39:40:06
בעשר אגורות אתה יכול
לאכול אוכל כמו...

00:39:49:24 00:39:43:18
כיד המלך אפשר להגיד, אבל להשיג
את ה-10 אגורות היה קשה.

00:40:01:00 00:39:54:16
מה עם משכורת? כמה היית
מרוויח מהעבודה?

00:40:09:12 00:40:05:01
למשל כשהתחלנו לעבוד באנקודה,
זה היה 80 אגורות ליום,

00:40:11:20 00:40:10:16
אתה יודע
מה זה 80 אגורות?

00:40:16:00 00:40:12:00
עם זה אתה כאילו נחשב
מסודר, עם 80 אגורות,

00:40:23:24 00:40:17:06
אבל אחר כך, כשהחלפתי עבודה
למפעל 'טיפ טופ', השתכרתי טוב,

00:40:29:20 00:40:24:18
משהו כמו 250-300
לירות מקומיים.

00:40:31:08 00:40:30:10

בחודש?

00:40:35:02 00:40:32:00
כן, עם זה אתה נחשב אליטה,

00:40:41:06 00:40:36:09
ואוכל מביא לי בעל הבית, היה לי
שם חדר לישון בו עם סדינים,

00:40:47:18 00:40:42:15
מקלחת, שולחן ומצבי היה
טוב מאוד לעומת קודם,

00:40:55:00 00:40:51:00
הייתי גם נראה טוב,
בגדים, נעלתי נעליים,

00:40:59:05 00:40:55:05
מה שלא היה לי בחיים
ולא זכיתי לו לפני כן,

00:41:02:06 00:41:00:15
אז החיים שם היו חיים טובים.

00:41:08:16 00:41:03:11
מה החוויה שאתה הכי זוכר
מהתקופה הזו?

00:41:11:15 00:41:08:18
החוויה הכי לא נעימה.

00:41:13:01 00:41:12:05
כן.

00:41:17:00 00:41:14:10
היה לי חבר במפעל,

00:41:20:11 00:41:17:20
החבר הזה היה חבר אמיתי!

00:41:27:23 00:41:22:00
בכל פעם שריכלו עליי מאחורי הגב
הוא היה מזהיר אותי,

00:41:33:01 00:41:28:10
היה אומר לי, היום תכננו לך ככה,
מחר תכננו לך ככה וככה, תיזהר!

00:41:37:10 00:41:33:20
יום אחד הוא אומר לי, תשמע,

00:41:40:20 00:41:38:15
מתכננים באיזה יום ראשון אחד

00:41:46:00 00:41:41:16
להזמין אותך לשתות
בבית קפה ולבלות,

00:41:54:21 00:41:48:10
היה להם שם יומיים חג לכולם,
יום שבת ויום ראשון,

00:41:59:08 00:41:55:15
ביום שבת חלק עובדים וחלק לא,
אבל ביום ראשון לא עובדים,

00:42:01:00 00:42:00:00
גם המוסלמים מכבדים.

00:42:07:08 00:42:02:03
אז הוא אמר לי, ביום ראשון אחד
רוצים לקחת אותך לקצה העיר,

00:42:13:00 00:42:07:15
לבית קפה מפורסם,
שמשם אתה לא תחזור,

00:42:18:00 00:42:14:00
אז תגיד להם בסדר, ואני איתך,

00:42:23:24 00:42:19:00
עשרות פעמים תכננו את זה,
אבל אני סירבתי ללכת לשם,

00:42:30:05 00:42:25:02
הרי כמה אתה יכול להגיד להם לא?
נלך באותו יום שאני ארמוז לך,

00:42:33:22 00:42:31:00
ואל תדאג, בסדר?
אז הלכנו לשם,

00:42:40:11 00:42:34:21
שנינו נכנסנו לבית קפה,
המקום היה בית ט'לה,

00:42:46:09 00:42:42:05
שותים, ואת הצרכים עושים בחוץ,

00:42:49:19 00:42:47:07

כלומר עושים בחוץ וחוזרים,

00:42:54:00 00:42:50:00

את הבחורים האלה אני
מכיר טוב מאוד,

00:43:00:02 00:42:54:20

אם הם יוצאים לעשות פיפי, אני
והבחור יוצאים איתם ונכנסים,

00:43:02:24 00:43:01:00

ככה כמה פעמים,

00:43:11:01 00:43:05:18

עד שבאיזה שהוא שלב, כשהם
נכנסו אחרי שעשו צרכים וחזרו,

00:43:17:00 00:43:12:10

אני והוא יצאנו משם,
לקחתי כרכרה,

00:43:22:00 00:43:19:15

עצרתי אותה, עליתי מהר,

00:43:27:11 00:43:23:00

ואני מאיץ בו שייסע מהר,
העיקר שייסע מהמקום,

00:43:29:22 00:43:29:00

הוא שאל, לאן אתם רוצים?

00:43:31:17 00:43:29:23

אז ענינו שם של מקום כלשהו,

00:43:32:22 00:43:31:18

והוא שאל למה אנחנו ממהרים,

00:43:35:14 00:43:33:00

ענינו, סתם, והוא לקח
אותנו למקום שרצינו.

00:43:40:24 00:43:36:00

לאחר מכן הוא חזר למקום שהם היו בו,
לבית קפה שם לשתות כאילו לא,

00:43:44:04 00:43:42:00

להראות להם שלא היה לו
קשר איתנו,

00:43:49:24 00:43:45:00

אז הם אמרו לו שיצאתי
ולא חזרתי,

00:43:53:01 00:43:50:05
היום הוא הציל את עצמו,
אחרת הוא היה נקבר פה,

00:43:55:19 00:43:54:13
היו קוברים אותי שם.

00:44:01:15 00:43:56:10
כיוון שמנעתי מהם לעשות
מה שהם רוצים במפעל,

00:44:08:00 00:44:02:07
תמיד רצו לרצוח אותי,
ומאז נזהרתי שבעתים.

00:44:16:02 00:44:09:09
צוחקים איתך, אוכלים איתך, אבל ברגע
שתהיה להם הזדמנות הורגים אותך,

00:44:19:23 00:44:16:15
בקיצור אני הצלתי את עצמי
זזה מה שאני זוכר.

00:44:24:15 00:44:20:02
נחזור קצת לעדי וורבה
איפה שהיית גר.

00:44:31:24 00:44:27:03
איך היה היחס אל היהודים?
איך התייחסו הגויים ליהודים?

00:44:33:23 00:44:32:00
עם הגויים...

00:44:39:01 00:44:35:00
אני אגיד מה
שאני הרגשתי...

00:44:42:18 00:44:40:18
בתגראי לא...

00:44:46:12 00:44:44:08
הנוצרים התייחסו טוב מאוד,

00:44:49:21 00:44:47:07
לא, לא היו אנטישמים,

00:44:53:23 00:44:50:13
אם כן היו אז רכילויות
ביניהם, אבל לא,

00:44:58:17 00:44:55:00
כאילו "עליהם",
אין לנו בעיות,

00:45:02:00 00:44:59:00
לפעמים היו כל מיני
כאלה, מקרה-שניים...

00:45:06:03 00:45:02:13
אבל בדרך כלל היחסים
בין הנוצרים ליהודים היו טובים,

00:45:10:00 00:45:06:24
לעומת אזורים אחרים
שאני מכיר,

00:45:15:00 00:45:10:10
בכל אופן, זה בזמן שהייתי שם,
אמרו לי שהדברים השתנו.

00:45:22:17 00:45:16:09
כשהיית שם מה היה יחס הגויים
כלפי המשפחה שלך, כלפיך כילד?

00:45:28:05 00:45:22:18
הם דווקא כיבדו אותנו, בשבת
הם לא היו באים אלינו,

00:45:33:15 00:45:29:00
הם בשלהם אנחנו בשלנו,
כשהיו באים לקנות..

00:45:36:18 00:45:34:10
כלי חרס או לעשות...

00:45:45:21 00:45:40:24
לתקן מחרשה וכל מיני דברים כאלה,
אין לנו שום בעיה איתם,

00:45:50:24 00:45:46:03
לא מתחתנים איתם, לא באים איתם
לאירועים ואם יש אירוע,

00:45:55:22 00:45:51:17
חתונה או משהו כזה, תלוי בגודל,
נותנים ליהודים,

00:45:58:00 00:45:56:17
לשחוט לבד

00:46:00:00 00:45:58:18
ורק להם.

00:46:05:01 00:46:01:15
היהודים מכשירים ועושים אוכל,

00:46:07:22 00:46:06:01
להם עושים שם וזהו.

00:46:13:18 00:46:09:12
לא היו שום התערבויות
ולא שום דבר.

00:46:17:14 00:46:15:14
היחסים שלנו היו טובים,

00:46:19:16 00:46:18:06
בתגראי, אני מדבר.

00:46:22:24 00:46:20:24
בכפר בוא נגיד שגרו...

00:46:28:00 00:46:25:06
5-6 משפחות נגיד,

00:46:35:10 00:46:30:20
במעגל, בית ליד בית,

00:46:47:19 00:46:43:13
בונים בתים מסביב,

00:46:55:09 00:46:49:00
ואנשים חיים משפחה, משפחה, משפחה,
יש בית כנסת בצד או לא חשוב איפה,

00:47:02:10 00:46:55:18
יש בית כנסת שמתפללים בו בשישי,
שבת, ערבי חג חגים וזהו.

00:47:08:00 00:47:02:24
לבית הכנסת כל אחד ואחד
מביא את המאכל שלו,

00:47:12:24 00:47:08:05
ואוכלים יחד, גם באירועים
מיוחדים וחגים כמו

00:47:15:10 00:47:14:07
ראש השנה,

00:47:17:19 00:47:16:19
פסח,

00:47:19:23 00:47:19:00
כיפור,

00:47:25:08 00:47:22:12
כיפור גם לפני תחילת הצום,

00:47:28:09 00:47:27:03
עושים הכול ביחד,

00:47:34:16 00:47:29:09
לא היו מחנות, היה איחוד,

00:47:39:15 00:47:35:11
המשפחות מתאחדות בחגים,

00:47:43:07 00:47:40:21
יש אווירה של חג,

00:47:49:08 00:47:44:00
שם לא אומרים, נוצרים
הם כאלה וכאלה, כולם אותו דבר,

00:47:53:00 00:47:51:00
אז הייתה אווירת חג משהו-משהו.

00:48:00:21 00:47:54:00
היינו נפגשים, שותים "בונה" ביחד
בטקס הקפה, כל מה שאתה רוצה.

00:48:08:01 00:48:01:07
אין דבר כזה לבד
כשיש לך שכנים, כולם שותפים.

00:48:15:01 00:48:08:10
נגיד אחד חולה, אחד מתחתן, לאחד
יש בעיה, כולם חולקים איתם.

00:48:20:18 00:48:16:07
האם יש אנשים שמגיעים מחוץ לכפר
בחגים, או רק האנשים שגרים שם?

00:48:24:08 00:48:20:19
יש אנשים שבאים מבחוץ

בחגים חשובים,

00:48:27:05 00:48:25:00

יום כיפור,
סיגד,

00:48:29:20 00:48:28:15

כן, יש כאלה.

00:48:30:23 00:48:30:00

איפה מתארחים?

00:48:36:05 00:48:31:00

כל אחד מכין מקום לינה
לכמה אנשים שהוא יכול,

00:48:38:11 00:48:37:12

לפי יכולתו,

00:48:43:13 00:48:39:21

אבל אף אחד לא יהיה
זרוק, אין דבר כזה,

00:48:49:22 00:48:43:19

אם מישהו חולה, כולם עוזרים,
לוקחים אותו לרופא או לרופא מסורתי,

00:48:52:18 00:48:50:00

ובכל מקרה לא משאירים
אותו לבד.

00:48:54:21 00:48:52:19

אם מישהו חולה,
איך עוזרים לו?

00:48:58:08 00:48:56:00

איך מגישים לו טיפול רפואי?

00:49:01:00 00:48:58:10

במקרה שלנו,

00:49:04:02 00:49:01:02

העיר לא הייתה רחוקה,
זו הייתה הליכה של...

00:49:09:15 00:49:05:00

עשרים דקות חצי שעה,
אז לקחו אותו באלונקה,

00:49:16:23 00:49:12:19

יולדת שאי אפשר

00:49:21:08 00:49:18:00
שתלד בבית, לוקחים אותה.

00:49:24:00 00:49:21:24
אני זוכר מקרה אחד,

00:49:26:22 00:49:25:00
שאפילו פגשתי
אותו שבוע שעבר,

00:49:31:21 00:49:29:17
בת של קרוב משפחה אחד,

00:49:39:08 00:49:33:00
היא הייתה צריכה ללדת, אבל רק
עכשיו אני מבין מה שהיה אז,

00:49:43:01 00:49:39:15
בדיעבד, כשאני חושב על זה,
העובר היה הפוך,

00:49:48:24 00:49:43:22
העובר היה הפוך והאישה כרעה
ללדת במשך יומיים,

00:49:52:24 00:49:50:07
נגיד היא התחילה
ביום חמישי וביום שבת

00:49:55:01 00:49:53:24
היא עמדה למות.

00:49:58:13 00:49:55:22
התינוק לא יצא.

00:50:03:00 00:50:00:00
החליטו לקחת אותה לעיר,

00:50:06:00 00:50:04:13
בעיר היה רופא,

00:50:12:09 00:50:08:08
יש לה דוד רב,
והוא אמר, לא.

00:50:20:01 00:50:13:15
היא תמות כאן ולא ניקח אותה, עכשיו
אני מבין שזה היה פיקוח נפש,

00:50:28:07 00:50:21:07
בסוף כמה צעירים, הבריחו
אותה לרופא ויילדו אותה,

00:50:31:05 00:50:28:19
הילדה שנולדה אז,

00:50:36:06 00:50:32:09
ראיתי אותה, היא אמא לילדים,
אני זוכר את זה.

00:50:42:11 00:50:36:16
אבל בדרך כלל, גם בשעת
צרה וגם בשמחות,

00:50:46:06 00:50:43:18
הגורל שלנו היה שזור יחד,

00:50:49:17 00:50:47:20
לא כל אחד לעצמו.

00:50:51:19 00:50:50:00
מה המבנה של המשפחה שלך?

00:50:52:24 00:50:52:00
המבנה של המשפחה...

00:50:53:24 00:50:53:00
מה ההיררכיה?

00:50:59:24 00:50:58:20
במשפחה.

00:51:02:03 00:51:01:06
אבא ואמא,

00:51:05:06 00:51:03:04
אחרי כן הילדים לפי זה,

00:51:06:09 00:51:05:13
אבל...

00:51:12:05 00:51:07:11
בבית מי שמנחה זה אבא,

00:51:17:18 00:51:14:05
אבא הוא המחנך,
אבא הוא...

00:51:20:18 00:51:19:16
הכול יכול.

00:51:25:03 00:51:21:24
אתה מציית להוראות של אבא

00:51:32:03 00:51:26:08
ואתה לא עושה מה שאתה רוצה
ואתה אפילו לא חושב על זה.

00:51:38:15 00:51:33:06
הכול מוכתב מלמעלה, מאבא,
ומצייתים, אסור...

00:51:40:00 00:51:39:00
אסור, כאילו,

00:51:42:03 00:51:40:13
להפר את הציות,

00:51:48:01 00:51:42:06
אין דבר כזה, האמא והילדים
כולם מצייתים לו.

00:51:53:24 00:51:51:00
אתה תתפלא לשמוע
שזה עובד שם טוב.

00:51:56:11 00:51:54:19
טוב! אין בעיות.

00:52:01:24 00:51:57:19
ילד גדל, אתה יודע, מגיע
לגיל, אני יודע...

00:52:07:00 00:52:02:18
מגיע לפרקו, אז הם
דואגים לו לכלה,

00:52:12:20 00:52:07:17
ההורים מתייעצים ביניהם,
האמא גם שותפה לזה,

00:52:20:18 00:52:15:11
מתייעצים הבת של מי
יותר מתאימה,

00:52:26:15 00:52:21:23
כמובן היה שם עניין
שקוראים לו 'בריה',

00:52:32:16 00:52:28:15
בת של 'בריה' לא יביאו
אותה לבית רגיל,

00:52:37:15 00:52:34:08
מה זה בריה?
זו השפחה, משרתת,

00:52:42:14 00:52:38:22
אז את הבן שלהם לא יחתנו
עם אחת כזאת.

00:52:47:00 00:52:43:17
הם מתייעצים ואם מצאו
שהיא בת טובים,

00:52:52:00 00:52:49:00
הולכים ושולחים אנשים,

00:52:54:16 00:52:53:00
לגשש ולשאול.

00:53:00:00 00:52:55:00
אבל לפני כן, מה הזכויות
של ילד במבנה משפחתי כזה?

00:53:04:17 00:53:00:24
זכויות של ילד,
אין לנו ממש זכות.

00:53:08:24 00:53:05:12
אני אגיד לך, הוא לא כזה...

00:53:12:00 00:53:09:07
אבל אין לו,

00:53:17:20 00:53:13:00
בהשוואה לפה למשל, כמו שאני
רואה פה וגם חשתי והכול,

00:53:26:00 00:53:19:00
ילד הוא משני עד שהוא לפחות
בן 10, 12 וכן הלאה,

00:53:33:00 00:53:26:22
מתחיל לעזור לאבא אם זה בן ואם זו
בת אז לאמא, אז יש לזה משמעות,

00:53:35:24 00:53:33:16

אבל לפני זה,

00:53:41:00 00:53:38:16

אין לזה משמעות.

00:53:49:16 00:53:43:16

מה זאת אומרת? כאילו הוא אמר
אז הוא אמר אין לזה משמעות,

00:53:55:16 00:53:50:06

ילדים במבט לאחור
זה בשבילי אבסורד,

00:53:58:00 00:53:56:08

זה דבר ש...

00:54:02:00 00:53:59:00

אין לו טעם, אני כועס,

00:54:07:14 00:54:03:07

ילדים אוכלים
אחרי שההורים אוכלים.

00:54:15:14 00:54:09:00

אם אוכלים בערב
לפני החשכה או בחושך,

00:54:22:21 00:54:16:13

הילד לוקח פנס או מה שנקרא
חלק מעץ שמאיר,

00:54:30:00 00:54:23:00

מאיר להם ואוכלים, מתוך זה יש חלק
שקוראים לו "דרנגוט" והוא מבסוט,

00:54:36:10 00:54:30:15

אחרי שגומרים לאכול מגיע תור
הילדים לאכול את השאר,

00:54:43:18 00:54:37:00

וזה בעיניי מעשה שלא יעשה,
וככה גם הרגשתי אז.

00:54:45:24 00:54:44:00

כאילו אתה לא יוצא מהכלל,

00:54:47:15 00:54:46:18

אבל

00:54:50:06 00:54:49:00

זה...

00:54:53:00 00:54:51:16
אני אגיד לך מה,

00:54:55:24 00:54:54:17
מחריד לפי דעתי.

00:54:58:08 00:54:56:12
אתה אוכל והילד רואה אותך,

00:55:03:12 00:54:59:00
נותנים לילד "דרנגוט"
ולא חושבים שהוא סתם,

00:55:05:09 00:55:04:00
אבל בכל זאת,

00:55:07:17 00:55:06:07
זה לא כמו פה,

00:55:12:00 00:55:08:07
אבל מה, תתפלא לשמוע
שהילד יוצא מחונך,

00:55:15:02 00:55:12:13
הילד לא משקר ולא...

00:55:18:06 00:55:16:11
שקט וזהו,

00:55:21:09 00:55:19:00
כאילו, יש משמעת שם,

00:55:25:01 00:55:22:00
אבל משמעת כזו לא הייתי
מקבל אם הייתי...

00:55:28:24 00:55:26:19
משמעת כזאת לא הייתי...

00:55:39:01 00:55:34:06
איזה מקרים וזיכרונות שקשורים
לאבא שלך או לאמא שלך אתה זוכר?

00:55:48:16 00:55:45:19
נתחיל מזיכרון מאבא שלי,

00:55:53:16 00:55:49:12
הוא היה אדם מאוד דתי,

00:55:59:07 00:55:56:06
כל דבר שעשה היה מחושב,

00:56:01:22 00:56:00:14
הוא מאוד הקפיד על הדת,

00:56:04:24 00:56:02:13
כמו על אכילה ועל...

00:56:10:07 00:56:06:11
כל דבר לפי מה שלמד,

00:56:13:14 00:56:11:16
זה מה שאני זוכר.

00:56:16:20 00:56:13:18
ואמא, כמובן...

00:56:20:11 00:56:18:14
עשתה לפי מיטב המסורת,

00:56:23:00 00:56:21:05
כל דבר שהיא עשתה

00:56:28:05 00:56:26:11
היה על הצד הטוב ביותר,

00:56:32:21 00:56:30:06
והיא גם שמרה על הילדים,

00:56:34:20 00:56:33:13
היא מאוד אהבה אותנו.

00:56:37:10 00:56:36:00
מה זאת אומרת,
שמרה על הילדים?

00:56:43:00 00:56:37:11
כלומר שלא יהיו פושעים,
שלא יהיו זה...

00:56:45:03 00:56:44:00
אין דבר ש...

00:56:51:06 00:56:47:21
אין דבר כזה לקטוע מישהו,
ותשמע לי, אין דבר כזה,

00:56:56:04 00:56:52:00

תקשיב, תחכה שיגמור את השיחה,
ואחר כך תיכנס לשיחה.

00:56:59:18 00:56:58:00
לא משקרים.

00:57:03:00 00:57:01:19
אני יודע שאתה...

00:57:15:03 00:57:11:00
אז כשהיית עדיין ילד בבית,
איזה סוגים של עבודות עשית?

00:57:16:18 00:57:15:09
איך היית עוזר למשפחה?

00:57:24:10 00:57:19:16
עוזר להביא מים מהבאר,

00:57:31:13 00:57:25:23
מביא גם עץ לבעירה,
או כל דבר שאומרים לך.

00:57:38:18 00:57:32:14
המקום שהיית הולך להביא ממנו מים
היה רחוק? קרוב? עם מי היית הולך?

00:57:43:00 00:57:39:00
במקרה שלי זה לא היה רחוק
מי יודע מה אבל גם לא קרוב,

00:57:46:15 00:57:43:08
אבל על הכתף היה קצת כואב,

00:57:51:19 00:57:48:00
היינו הולכים להביא,
אבל לא רחוק מדי.

00:57:59:19 00:57:57:00
לכמה זמן הספיקו
המים שהיית מביא?

00:58:01:03 00:58:00:07
תלוי.

00:58:03:02 00:58:02:00
הם גם לשתייה וגם...

00:58:11:11 00:58:07:13
הם יכול להספיק ליום

או חצי יום, תלוי בגודל הכד.

00:58:16:03 00:58:12:12
אז אתה מביא פעם אחת בכד
וזה מספיק לחצי יום?

00:58:17:19 00:58:16:23
כן,

00:58:20:21 00:58:19:18
לשתות.

00:58:25:18 00:58:24:08
כן, משהו כזה.

00:58:31:03 00:58:29:00
לא רק אני, כולם.

00:58:37:20 00:58:32:15
זו לא קבוצת ילדים שכולם
הולכים ביחד להביא?

00:58:40:18 00:58:38:00
יוצא שלפעמים הולכים ביחד,

00:58:42:24 00:58:41:07
גם לשחות גם להביא מים.

00:58:45:19 00:58:44:08
הייתה לנו בריכה

00:58:48:24 00:58:47:10
בקרבת הבית.

00:58:52:00 00:58:49:15
הולכים להתקלח, לשחות,

00:58:57:15 00:58:52:19
הולכים כמה ילדים,
לזה אין משמעות,

00:59:00:18 00:58:58:00
העיקר שאם אין מים בבית
אומרים, לך תביא,

00:59:03:21 00:59:02:10
ובאיזה שעות הולכים
להביא את המים?

00:59:06:24 00:59:05:10

מתי שנגמר.

00:59:08:12 00:59:07:14
מתי שנגמר?

00:59:10:00 00:59:08:14
מביאים מים מתי שצריך.

00:59:12:01 00:59:10:20
איך למדת לשחות?

00:59:15:23 00:59:14:00
לבד? היה מורה?

00:59:17:17 00:59:16:10
מה פתאום מורה?

00:59:22:06 00:59:18:08
אתה עושה תנועת ידיים
וככה אתה לומד לשחות.

00:59:25:21 00:59:24:09
וככה למדו כולם או ש...?

00:59:30:00 00:59:26:00
כן, כולם, אין אחד שאבא שלו
לימד אותו לשחות.

00:59:33:04 00:59:32:06
אין דבר כזה.

00:59:38:02 00:59:34:10
בגיל הזה איזה
סגנון לבוש יש לילדים?

00:59:40:17 00:59:38:24
מה לובשים?
מה אתה לבשת?

00:59:48:13 00:59:47:14
חולצה.

00:59:52:13 00:59:50:08
תלוי מי...
תלוי ב...

00:59:55:01 00:59:53:19
מה המעמד שלך ובמשפחה.

00:59:56:14 00:59:55:15

אתה.

00:59:59:15 00:59:57:19
אני לבשתי חולצה כל השנה.

01:00:07:00 01:00:04:21
מכנסיים אתה לובש כשאתה בן,

01:00:10:10 01:00:09:00
10 אולי,

01:00:13:14 01:00:12:12
מכנסיים קצרים,

01:00:16:17 01:00:13:15
רגע, אז לפני כן מה לובשים?

01:00:21:04 01:00:17:00
חולצה, חולצה אחת
אתה לובש וזהו.

01:00:23:24 01:00:22:24
שוב פעם זה תלוי גם מה...

01:00:27:16 01:00:24:00
מה זאת אומרת חולצה? זו חולצה
שמגיעה עד הברכיים?

01:00:29:01 01:00:27:18
כן, כן, עד הברכיים.

01:00:31:16 01:00:30:20
חולצה ארוכה?

01:00:32:13 01:00:31:17
כן.

01:00:39:00 01:00:34:00
תשמע, בנושא הזה זה תלוי
מה המעמד שלך ושל המשפחה,

01:00:41:00 01:00:40:00
יש כאלה בכלל...

01:00:45:00 01:00:42:13
זה קשה מאוד, זה קשה!

01:00:48:03 01:00:45:13
יש חולצה שאתה לובש אותה,

01:00:55:02 01:00:49:00
שנה כמעט, ויש אנשים שמחליפים
בגדים כל אירוע כמעט,

01:00:57:11 01:00:56:11
זו בעיה שם.

01:01:05:11 01:00:59:06
אמרתי לך, ילד קטן,
במיוחד בגיל הרך,

01:01:10:24 01:01:06:15
אין לו שום חשיבות!
אין לו מקום כאילו,

01:01:14:04 01:01:12:00
זה לא אומר שלא
אוהבים אותו, אבל

01:01:18:00 01:01:16:00
לא מפנקים אותו יותר מדי.

01:01:21:20 01:01:19:14
אז בעצם באיזה גיל,

01:01:23:10 01:01:22:13
לובשים מכנסיים?

01:01:28:00 01:01:23:11
אחרי שמתחילים לרעות או לחרוש,

01:01:30:16 01:01:28:10
רק אז יש לך משמעות.

01:01:42:18 01:01:39:00
באיזה גיל קנו לך מכנסיים?

01:01:45:08 01:01:44:05
או שקנית לעצמך?

01:01:50:19 01:01:45:09
משהו כמו גיל 7, 8, 10,
לא זוכר, באמת לא זוכר.

01:01:59:19 01:01:55:10
ספציפית לי זה היה קצת קשה,
גם כשאבא נפטר,

01:02:02:01 01:02:01:00
זה היה מאוד קשה,

01:02:05:21 01:02:02:07
אבל עירומים לא הלכנו,
עירומים לא!

01:02:13:18 01:02:08:00
אולי לא החלפת כל חודשיים או כל
חצי שנה, אבל עירומים לא הלכנו.

01:02:17:06 01:02:14:12
את הבגדים תפרו
או קנו בשוק?

01:02:18:07 01:02:17:07
לא, קנו,

01:02:21:17 01:02:19:19
קנו, יש א...

01:02:28:20 01:02:24:24
קונים את זה מוכן או שקונים
את הבד ואז תופרים?

01:02:32:12 01:02:29:00
קונים את הבד ואז תופרים
לפי המידה או ש...

01:02:35:18 01:02:33:14
כמה שפות אתה יודע לדבר?

01:02:37:04 01:02:36:08
אני,

01:02:39:18 01:02:38:05
תיגרינית, אמהרית,

01:02:44:00 01:02:42:03
קצת מכל דבר אני יודע.

01:02:45:19 01:02:44:11
אנגלית קצת,

01:02:52:10 01:02:51:12
ערבית קצת.

01:02:53:11 01:02:52:15
גם ערבית?

01:02:56:00 01:02:53:23
כן, קצת,

בעיקר מבין משמיעה.

01:02:57:11 01:02:56:15
געז?

01:03:02:11 01:02:58:08
געז קצת, לא הרבה,
אבל מבין משמיעה.

01:03:05:11 01:03:04:00
ואיך בעצם למדת?

01:03:07:11 01:03:06:15
את הגעז...

01:03:09:14 01:03:08:14
מאבא.

01:03:13:06 01:03:10:00
הרי כל התפילה בגעז,
כל התפילה בגעז.

01:03:18:00 01:03:14:00
כשאתה מתפלל איתם ביחד
אתה שומע,

01:03:23:00 01:03:18:17
אתה שומע משהו כל כך הרבה
שזה פשוט נקלט.

01:03:24:19 01:03:23:19
אז איך בעצם

01:03:30:06 01:03:26:10
רכשת את השפה הזו? היית
כל הזמן איתו בתפילות?

01:03:37:09 01:03:30:09
כל הזמן עד גיל 11 בערך,
כל יום שמעתי,

01:03:41:22 01:03:38:00
מתפללים והכול.
אחרי שהוא מת,

01:03:44:00 01:03:43:00
מאז הלכתי,

01:03:49:13 01:03:44:15
אני עדיין מבין קצת, אבל

זה לא נקרא שאני יודע,

01:03:51:03 01:03:50:00

אבל מושג יש לי.

01:03:56:01 01:03:52:00

תאר לי בערך מה היה
סדר היום מהבוקר,

01:03:59:00 01:03:56:10

עם אבא שלך והגעז.

01:04:02:18 01:03:59:10

בבוקר קמים לתפילה,

01:04:08:02 01:04:03:17

אחרי התפילה אוכלים משהו
ויוצאים למרעה ולעבודות,

01:04:12:21 01:04:09:02

חוזרים בערב,
לפני, לפנות ערב,

01:04:14:01 01:04:13:00

ועוד פעם,

01:04:22:09 01:04:15:09

הולכים לבית הכנסת, מתפללים, חוזרים
לבית לקפה וזה כל הסידור למבוגרים,

01:04:25:00 01:04:22:21

ואתה בא איתם,

01:04:27:12 01:04:26:16

ויושב.

01:04:32:00 01:04:29:00

הנה, הספר פה, אני אקריא
לך קצת, ואני יודע,

01:04:34:09 01:04:33:06

אני יודע לקרוא.

01:04:38:24 01:04:35:18

יודע להבין אותו
כשמדברים בלשון,

01:04:43:00 01:04:40:06

בני אדם, מבין אותו.

01:04:52:14 01:04:47:22
(מקריא טקסט בגעז)

01:04:57:00 01:04:53:19
(מקריא טקסט בגעז)

01:04:59:24 01:04:58:15
(תרגום)

01:05:06:00 01:05:02:18
בנאדם שלא הולך בדרך ישרה,

01:05:08:15 01:05:06:08
בגעז

01:05:15:20 01:05:12:06
בנאדם שלא ישר, שלא
הלך בדרך הישרה,

01:05:17:02 01:05:16:06
אשרי האיש,

01:05:19:23 01:05:17:15
כן, זה משהו כזה,
אני לא...

01:05:21:20 01:05:20:00
אשר לא הלך בעצת רשעים,

01:05:24:10 01:05:21:22
נכון, זה התרגום שלו,

01:05:27:06 01:05:25:00
ודרך מושב לצים לא ישב.

01:05:28:14 01:05:27:18
משהו,

01:05:33:00 01:05:30:06
כשלמשל כשהקסים מדברים, ואלה
אנשים שיודעים געז,

01:05:37:23 01:05:33:17
אז אני לא אגיד לך ש-100%
אני מבין, אבל

01:05:42:14 01:05:38:14
בכל זאת נשאר לי מאבא.

01:05:45:22 01:05:42:15

אז איך למדת את השפה?
שפת הגעז מאבא שלך.

01:05:48:11 01:05:45:23
אתה לומד בעל פה,
בעל פה.

01:05:50:14 01:05:49:13
לא בכתב,

01:05:57:00 01:05:51:04
לומד איתו מה זה אומר כשמתפללים,
אתה שואל, והכול בעל פה.

01:06:00:13 01:05:58:00
אבל אין לך הסבר איך לקרוא,

01:06:03:08 01:06:01:04
לקרוא רק במשך הזמן כשאתה,

01:06:07:00 01:06:04:00
למשל לקרוא הבנת אחרי שהוא...

01:06:10:07 01:06:09:10
משחזר את זה.

01:06:12:01 01:06:10:09
אז לא ידעת לקרוא או לכתוב?

01:06:14:11 01:06:12:16
ידעתי, אבל באמהרית.

01:06:15:15 01:06:14:19
אבל...

01:06:17:21 01:06:16:20
איך זה,

01:06:20:10 01:06:18:11
לפי הקריאה אתה לא לומד.

01:06:25:00 01:06:21:00
אתה לומד בעל פה את מה שמתפללים,
אתה זוכר בעל פה ומתפלל איתם.

01:06:28:13 01:06:26:16
אז אני התחלתי

01:06:35:05 01:06:31:08
מהתפילה בעל פה ואני

זוכר אותה טוב מאוד,

01:06:38:19 01:06:35:08

ככה אומרים גם בגעז.

01:06:41:21 01:06:39:12

כן, אבל אני רוצה
להתמקד בלימוד

01:06:46:00 01:06:42:24

כשאבא שלך התפלל
חזרת אחריו?

01:06:47:06 01:06:46:10

כן.

01:06:48:03 01:06:47:07

או ש...

01:06:54:22 01:06:48:04

כן, חזרתי אחריו, כשמתפללים כולם,
חלק מתפללים ואתה חוזר אחריהם,

01:06:58:00 01:06:55:10

ככה זה, ככה אתה לומד מהם.

01:07:04:18 01:06:58:15

אבל רוב הקסים לא יודעים
קראו וכתוב לרוב,

01:07:07:11 01:07:05:17

זה מה שנקרא,

01:07:11:00 01:07:08:07

תורה שבעל פה, זהו.

01:07:16:00 01:07:11:20

ככה לומדים אותה, ככה מתפללים,
ועל כל פסוק וכל...

01:07:20:20 01:07:18:06

קטע, לומדים אותו בעל פה.

01:07:23:11 01:07:22:06

ככה זה ה...

01:07:29:00 01:07:25:12

נכון, קוראים את הזה,
אבל לא כולם יודעים,

01:07:31:02 01:07:30:05
לכתוב.

01:07:31:24 01:07:31:03
משחזרים את זה.

01:07:32:23 01:07:32:00
אז מי מתקן?

01:07:36:12 01:07:34:06
קסים.

01:07:39:00 01:07:37:00
כי הם קוראים? כי זה
מול העיניים שלהם?

01:07:40:17 01:07:39:09
הכתב מול העיניים שלהם.

01:07:41:16 01:07:40:19
כן, כן.

01:07:44:24 01:07:42:07
אז הם קראו מתוך ספר,
מתוך סידור?

01:07:46:13 01:07:45:01
כן, ומלמדים בעל פה.

01:07:50:15 01:07:48:22
ומעבירים את זה ל...

01:07:55:00 01:07:50:16
הם קוראים את זה ומעבירים
בתפילה לקהל.

01:07:57:17 01:07:56:00
געז לא כל אחד יכול ללמוד.

01:08:05:01 01:07:58:09
געז, קודם כל אתה לומד את השפה
כשאתה מגיע לגיל די מבוגר,

01:08:10:00 01:08:05:18
כי יש דברים שאתה
לא תוכל לקרוא אותם,

01:08:13:24 01:08:10:17
כי אסור שתיכנס בהם, בפנים,

01:08:17:01 01:08:15:20
כמו תהילים,

01:08:22:24 01:08:18:00
אם אתה נכנס לעומק
לפני הגיל שלך זה לא טוב.

01:08:26:01 01:08:25:00
אז מאיזה גיל?

01:08:29:16 01:08:26:16
גיל 40, 50 והלאה.

01:08:30:15 01:08:29:19
געז.

01:08:33:21 01:08:30:16
כן, אם תלמד את השפה לעומק,

01:08:39:18 01:08:35:00
אי אפשר לקרוא בספר הזה
ולעשות מה שאתה רוצה,

01:08:42:01 01:08:39:19
יש דברים שאסור,
יש סודות,

01:08:46:18 01:08:43:13
יש סודות בספרים
ואתה צריך להיזהר.

01:08:49:19 01:08:48:01
כשאתה קורא את זה.

01:08:50:16 01:08:49:20
כן.

01:08:53:00 01:08:50:17
אתה לא יכול

01:08:58:02 01:08:56:08
ללכת עם כל בחורה
שאתה רוצה.

01:09:01:21 01:08:59:05
זה כשאתה מבוגר,

01:09:07:14 01:09:04:00
ולא ללכת להיות
יצאן או משהו כזה,

01:09:09:08 01:09:08:07
אסור!

01:09:11:16 01:09:10:00
יש דברים פה,

01:09:14:00 01:09:13:00
קדושים.

01:09:20:05 01:09:15:01
אתה קורא את הספר כשאתה מבוגר,
כשאתה מיושב, ואתה...

01:09:25:06 01:09:20:17
היית צריך לטבול במים
ולשמור טהרה.

01:09:28:00 01:09:26:09
בקיצור, אתה...

01:09:32:02 01:09:30:00
זה לא כמו ספר רגיל.

01:09:37:11 01:09:32:09
איך בעצם ידעת געז לפני שהגעת
לגיל 40, כשמותר לקרוא בספר?

01:09:42:12 01:09:37:12
לא, אתה שומע את כל התפילה
של האתיופים, זה בגעז,

01:09:49:01 01:09:42:20
אבל זה געז שלרוב שומעים אותם
כשמתפללים ואתה רודף אחריהם,

01:09:56:10 01:09:49:10
בשביל לקרוא מבפנים ולדעת
את הסודות, אתה צריך מבוגר.

01:10:01:05 01:09:57:14
יש בספר הזה דברים שהיו
משתמשים בהם אז,

01:10:07:13 01:10:01:21
אם שור או פרה או כבש
הולכים לך לאיבוד,

01:10:12:08 01:10:08:13
אם אתה קורא בספר הזה,

אף חיה לא תאכל אותו,

01:10:15:00 01:10:13:13
חיה לא תאכל אותו.

01:10:15:24 01:10:15:03
ואתה מוצא אותו?

01:10:17:09 01:10:16:00
כן, מוצא אותו.

01:10:18:13 01:10:17:10
האבידה נמצאת בסוף.

01:10:23:00 01:10:18:14
אפילו אם תופסת אותו
חיית טרף,

01:10:29:24 01:10:23:19
מקסימום הוא יכול להזיל
עליו ריר, אבל לא יפגע בו,

01:10:31:11 01:10:30:10
בספר הזה.

01:10:35:00 01:10:32:06
כי זה ספר תהילים.
אבא שלי, אני זוכר,

01:10:41:06 01:10:37:15
למשל שור נעלם
או כל דבר שנעלם,

01:10:46:05 01:10:41:17
הולכים לקס, שבקיא בדבר הזה,

01:10:53:12 01:10:46:12
הוא קורא בספר הזה שהחיה שהלכה לך
לאיבוד, פרה, שור, לא יקרה לה כלום,

01:11:03:00 01:10:56:13
ואם בכל זאת החיה לא משכה אותו,
רק הזילה עליו ריר,

01:11:08:21 01:11:03:10
נגעה בו, אסור לך לאכול אותו,
אסור לך לשחוט אותו אפילו.

01:11:11:00 01:11:09:08
אם נגע בו ככה בנגיעה.

01:11:14:07 01:11:12:05
זה ספר לא פשוט,

01:11:16:01 01:11:14:20
אתה צריך להיות

01:11:21:08 01:11:18:17
בקיאה בשביל להבין
את הספר שלו.

01:11:27:15 01:11:21:09
אתה קורא אותו, אלף-בית, הנה אני
קורא, אבל מה זה אומר, קשה להבין.

01:11:32:06 01:11:28:00
אז איך בעצם אמרת שהספר
הזה הספר של אבא שלך?

01:11:33:19 01:11:32:08
הספר של אבא שלי.

01:11:34:21 01:11:33:24
איך הוא הגיע אליך?

01:11:37:03 01:11:35:17
אנחנו היינו משפחה,

01:11:40:11 01:11:38:08
כל עוד המשפחה קיימת בבית,

01:11:44:08 01:11:41:10
נשאר הספר.

01:11:51:24 01:11:45:20
מי שנשאר אחרון מאחד הבנים
לוקח אותו, אבל לא בת!

01:11:54:20 01:11:52:18
מאבא לבן זה עובר.

01:11:56:14 01:11:55:10
זה עשוי מעור?

01:11:58:09 01:11:57:06
עור אמיתי!

01:12:03:00 01:11:59:19
לא סתם עור של פרה,
אלא פרה כשרה,

01:12:08:00 01:12:04:12
העור נגיד מכבש כשר,

01:12:13:21 01:12:10:04
שבשערות העור שלו
אין שום סימן אחר,

01:12:18:11 01:12:14:12
או שהיא אדומה
או שהצבע שלה אחיד.

01:12:22:19 01:12:21:23
צבע אחיד.

01:12:27:12 01:12:24:03
כן, הפרה או זה שישחט,

01:12:32:19 01:12:27:13
אין דבר כזה שיהיה לה שום סימן,
או לבנה או צבע אחיד,

01:12:36:08 01:12:33:06
כאילו שחור לבן,
צבועה - אין דבר כזה.

01:12:40:16 01:12:36:20
זזה עובר כמה בדיקות,

01:12:45:01 01:12:41:11
הכשרה, לפני שעושים אותו.

01:12:52:19 01:12:47:04
איך מחפשים
או מוצאים כלה לבן?

01:12:53:16 01:12:52:20
כן, לבן.

01:12:55:00 01:12:53:24
שני דברים,

01:12:58:01 01:12:55:24
קודם כל שלא תהיה
קרובת משפחה,

01:13:03:01 01:12:59:00
שבעה דורות מינימום.

01:13:07:00 01:13:04:14

בית, שלא תהיה

01:13:14:06 01:13:08:12
מ'בריה', שתהיה 'צ'ווא', כאילו
מזרע הארי כאילו הטוב,

01:13:22:17 01:13:16:19
ואז אבא ואמא עם המשפחה
הקרובה מתייעצים,

01:13:24:23 01:13:23:01
הבת של זה וזה, מה איתה?

01:13:32:07 01:13:25:20
לשאול האם ביקשו את ידה או לא,
האם פנויה זה אלף,

01:13:35:16 01:13:32:16
ובית, מה יודעים עליה,

01:13:37:24 01:13:36:04
האם היא בסדר?

01:13:45:03 01:13:38:14
ברגע שתהיה הסכמה שהיא לא בריה,
שהיא בסדר ולא קרובה,

01:13:51:21 01:13:45:24
הולכים שליחים, 2-3 אנשים,

01:13:53:13 01:13:52:16
לבקש את ידה

01:14:00:00 01:13:54:06
לבן שלנו זה וזה, יכולים להיות
משפחה וגם קרובים זכרים.

01:14:02:10 01:14:01:00
אז הולכים...

01:14:04:12 01:14:03:00
אבל עדיף שהיו משפחה?

01:14:08:24 01:14:05:00
ברור שכן, ברור.
אז הולכים,

01:14:13:07 01:14:09:18
נכנסים לבית ויושבים,

01:14:18:00 01:14:14:18
אחרי כמה דקות עומדים,

01:14:23:02 01:14:19:19
האורחים שבאו עומדים
מול האבא והאמא,

01:14:31:12 01:14:24:12
באנו בנושא הבת שלכם
והבן שלנו, של זה וזה,

01:14:39:16 01:14:33:20
אנחנו רוצים את קרבתכם
ויש פתגם שמביאים,

01:14:44:16 01:14:41:03
מי שמחפש קרבתך את הבת שלך,

01:14:49:16 01:14:45:00
מי שמחפש שנאתך את הפרה שלך,

01:14:56:16 01:14:52:00
כאילו, הגונב פרה רוצה בלגן,

01:15:02:12 01:14:57:04
אבל המחפש טובה, כאילו קירבה,
מבקשים את הבת.

01:15:09:00 01:15:03:18
רגע, אבל איך זה נעשה בעצם?
קובעים איתם או שמגיעים סתם?

01:15:13:16 01:15:09:09
לא, קובעים, שולחים מישהו
שרוצים לבוא ביום כזה וכזה,

01:15:19:05 01:15:14:16
הולכים ואחרי שעומדים
האנשים האלה שבאו,

01:15:27:05 01:15:20:13
אבא ואמא חושבים, ואומרים שיתיעצו
עם המשפחה, אך בינתיים אין תשובה,

01:15:29:13 01:15:28:00
לא אומרים מה תשובותיהם,

01:15:34:24 01:15:31:09
צריכים להתייעץ עם המשפחה.
בסדר, יושבים,

01:15:41:24 01:15:36:12
אוכלים וקובעים תאריך, זה וזה,
בעוד שבוע, בעוד שבועיים,

01:15:46:00 01:15:42:08
אנחנו ניתן לכם תשובה, בסדר?
אחרי שבועיים באים, כן או לא,

01:15:49:06 01:15:47:14
באים בחזרה,

01:15:54:06 01:15:50:20
מסכימים אתכם כי ככה וככה,

01:15:59:20 01:15:54:15
או לא מסכימים איתכם
או שכבר ביקשו את ידה.

01:16:01:05 01:16:00:04
אלה התשובות.

01:16:08:12 01:16:05:06
אם בסוף התשובה חיובית,

01:16:15:23 01:16:09:00
ואז אומרים לבן שלנו ככה וככה,
ובודקים איך זה יהיה לקראת התאריך.

01:16:23:00 01:16:18:05
עכשיו אם היה מה שנקרא בריה,

01:16:25:17 01:16:24:06
לא חוזרים יותר.

01:16:31:00 01:16:26:14
או שזה ששאל את ידה,
מצד הגבר,

01:16:36:00 01:16:31:10
מרכלים עליו שהוא בריה,

01:16:40:00 01:16:36:20
האבא של הבת יגיד לא

01:16:44:00 01:16:40:19
השיגו אתכם, כאילו לא יגידו
לו, אני לא אתן לך,

01:16:50:00 01:16:44:10

לא יגידו לו, לא אתן לך, יגידו,
לא ידענו כנראה באו לפניכם,

01:16:53:05 01:16:51:00
כאילו את התשובה,

01:17:01:15 01:16:55:08
לא מביאים אותה כיוון
שאתם ככה וככה, לא!

01:17:05:19 01:17:02:15
פשוט השיגו אותה לפניך, זהו!

01:17:08:17 01:17:06:11
אז חוזרים האורחים
ומחפשים מישהי אחרת,

01:17:13:19 01:17:09:00
או שכן ואז מתכננים חתונה.

01:17:15:21 01:17:14:07
בחתונה עצמה, איך זה הולך?

01:17:22:19 01:17:18:09
מביאים את הקס אם זה יהודים,

01:17:26:18 01:17:23:04
הקסים עורכים נישואים

01:17:34:12 01:17:28:00
כדת משה וישראל, גומרים
ואחר כך לוקחים את הבת,

01:17:42:07 01:17:35:07
לוקחים את הבת וחייבים
ליצור מפגש עם הבחור,

01:17:47:00 01:17:43:00
באותו יום של החתונה
כאילו להתאחד,

01:17:54:08 01:17:47:22
היה והבחורה בסדר, הכול טוב,
השמחות ממשיכות,

01:18:00:22 01:17:54:21
היה והבחור ניסה לבוא איתה
במגע והיא לא בתולה,

01:18:02:09 01:18:01:11

זו בעיה!

01:18:06:06 01:18:03:20
אם היא לא בתולה
עוד באותו יום,

01:18:12:23 01:18:07:11
אם היא באה בסוס,
היא חוזרת על חמור,

01:18:18:09 01:18:13:20
על חמור, כן.
עכשיו גם מצד הבת,

01:18:20:17 01:18:18:19
כשהיא חוזרת להורים שלה,

01:18:26:24 01:18:20:22
איזה פשלות, איזה גידופים, איזה
קללות, לא רק הם, הסביבה כולה,

01:18:33:22 01:18:27:24
אתם כאלה, אתם כאלה, בקיצור
המשפחה סובלת מהפשלה.

01:18:35:20 01:18:34:24
פשלה!

01:18:41:06 01:18:38:13
תראה, אני מכיר מקרים כאלה,

01:18:45:07 01:18:43:00
מכיר מקרים, זה גם וזה גם.

01:18:49:16 01:18:45:21
אז יש כאלה שמעלימים עין,

01:18:53:08 01:18:50:10
וזה לא מקובל,

01:18:57:24 01:18:54:14
לא מקובל, אז ככה היה לו סוף.

01:19:00:16 01:18:58:20
'בריה' בעצם מה זה?

01:19:05:00 01:19:02:07
'בריה' בקרב היהודים לא תמצא.

01:19:06:16 01:19:05:14

עכשיו, למה זה קרה?

01:19:09:24 01:19:07:13
הולכים למקום מרוחק,

01:19:17:01 01:19:11:06
אזור לא ידוע, איפה שיש
כאלה שבטים לא ידועים,

01:19:21:22 01:19:18:20
אני הולך לשם למשל
ואני מביא משרת,

01:19:23:07 01:19:22:07
משרת.

01:19:27:09 01:19:24:12
ילד, ילדה אני מביא,

01:19:31:07 01:19:28:21
הילד הזה משרת בבית,

01:19:36:01 01:19:31:17
לאן שאני רוצה, מה שאני רוצה,
הוא חורש הוא מעשב,

01:19:38:14 01:19:37:12
שפחה!

01:19:42:19 01:19:39:24
אז בסופו של דבר הוא גדל,

01:19:44:21 01:19:43:17
מגיע לפרקו.

01:19:46:21 01:19:45:19
לאן הוא ילך?

01:19:50:19 01:19:48:22
עכשיו הוא יחפש מישהי,

01:19:57:14 01:19:52:09
או בגניבה או שהוא שוכב עם הבת
של בעל הבית לדוגמא,

01:20:00:06 01:19:58:10
אחרת לאן יש לו ללכת?

01:20:04:01 01:20:01:00
או הבת, אם זאת ילדה,

01:20:10:00 01:20:05:11
מגיעה כבר להיות כמעט אישה,

01:20:14:11 01:20:10:17
אחד הילדים של בעל הבית
יכול לשכב איתה,

01:20:20:04 01:20:14:24
מביאה ילד או ילדה וכך הלאה,
אלה נקראים צאצאים

01:20:22:09 01:20:21:10
של בריה,

01:20:27:23 01:20:22:10
איתם אף אחד לא יתחתן,
אלא אם כן אחד כמו...

01:20:35:01 01:20:29:00
מאלה שאני הבאתי יש לה צאצאים, מאלה
שהוא הביא יש לה צאצאים אז ככה זה.

01:20:37:23 01:20:35:15
אבל עם בריה לא מתחתנים.

01:20:40:20 01:20:38:22
בשום פנים ואופן!

01:20:45:22 01:20:41:03
וגם הבית מתייחס אליהם
בצורה לא נאותה,

01:20:48:05 01:20:46:09
בצורה שהיא משפילה,

01:20:53:07 01:20:49:05
אוכל, הוא לא תמיד
אוכל כמו שצריך,

01:20:57:17 01:20:54:15
אני אישית מתנגד לדבר הזה,

01:21:01:22 01:20:58:09
בהחלט להביא משרת ולקנות משרת,

01:21:05:05 01:21:03:07
בשום פנים ואופן אני לא רוצה!

01:21:08:19 01:21:05:07

אתה בעל יכולת אני יודע מה,
הולך מביא,

01:21:14:23 01:21:08:20
משלם 500 או 200,
300 לירות שהיה אז,

01:21:16:13 01:21:15:12
אתה קונה אותם.

01:21:23:24 01:21:17:19
לרוב שם אין להם מה לאכול,
אתה מביא אותם לשכונת עוני,

01:21:30:14 01:21:25:00
שכונת עוני, הילדה הזאת לא יודעת
שהיא נמכרה, היא באה עם בעל הבית,

01:21:34:24 01:21:30:24
לפי הדין תורה אחרי שבע שנים

01:21:40:06 01:21:35:21
אתה אומר לו תצא מהבית,
אתה חופשי.

01:21:43:24 01:21:40:22
אתה אומר לו בפירוש
לפני אנשים, לפני עדים,

01:21:48:01 01:21:44:21
אם הוא אומר
אני יוצא, יוצא!

01:21:51:18 01:21:48:15
אם הוא בכל זאת אומר,
לאן אלך, אני איתך,

01:21:56:20 01:21:52:15
אז לפי התורה תחתוך
לו מהאוזן,

01:21:58:22 01:21:57:21
הוא יישאר לכל החיים.

01:22:00:21 01:21:59:24
וזה הדין.

01:22:02:02 01:22:01:06
וככה היו עושים לו?

01:22:02:24 01:22:02:03
כ.

01:22:03:21 01:22:03:00
ככה היו עושים?

01:22:04:22 01:22:03:22
כן, זה מה שקורה.

01:22:09:13 01:22:06:00
לנו היו שתי נשים בריה,

01:22:12:24 01:22:09:17
אני לא מקבל את זה, במבט לאחור
אני לא מקבל את זה,

01:22:16:11 01:22:13:12
אני אפילו סולד מזה.

01:22:24:15 01:22:18:03
עכשיו הצאצאים שלהם,
אגב הן לא יודעות להתנגד,

01:22:29:18 01:22:25:00
כשבחור בא אליהן,
הן לא יודעות להגיד לא,

01:22:33:18 01:22:31:17
הולכות ומביאים צאצאים,

01:22:37:18 01:22:34:06
או בדרכה לשאוב להביא מים,

01:22:45:19 01:22:40:09
או להביא עצים להסקה, תופסים אותם
בחוץ ועושים מה שרוצים,

01:22:49:10 01:22:45:21
אז כך הן נכנסות להריון,
ילד נולד,

01:22:52:00 01:22:49:22
הילד הזה הוא...

01:22:57:22 01:22:53:11
שוב פעם, יכול להתחתן עם אחד
כמוהו, מאלה שהביאו,

01:23:01:17 01:22:58:00
יש כאלה מבריה לבריה,

01:23:05:00 01:23:01:19
ויש כאלה, אם אני
בעל הבית שלה,

01:23:10:00 01:23:05:19
הביעה נכונות,
יפה במקומות הנכונים,

01:23:12:09 01:23:10:18
יש כאלה שנמאס להם, כן,

01:23:15:15 01:23:13:15
בעל הבית שלה
הלך איתה ומביאים.

01:23:20:06 01:23:18:17
אז מה קורה עם הילדים האלה?

01:23:23:15 01:23:21:03
מה קורה עם הילדים האלה,
הם נחשבים בריה?

01:23:24:17 01:23:23:21
זה בריה!

01:23:26:20 01:23:24:19
עכשיו, פתגמים יש הרבה,

01:23:28:18 01:23:27:05
יש הרבה כי...

01:23:32:24 01:23:29:15
כשאתה חושב שאני
דיברתי איתך ישר,

01:23:36:19 01:23:33:05
בעצם קיללתי אותך או משהו כזה,
יש פתגמים כמו...

01:23:41:00 01:23:39:15
כמו של אבא גברהנה.

01:23:43:00 01:23:41:20
אבא גברהנה.

01:23:45:15 01:23:43:15
זה בנאדם שהוא...

01:23:50:07 01:23:46:14

אתה לא מרגיש שהוא אמר לך את זה,
אבל למעשה השפיל אותך,

01:23:51:18 01:23:50:22
כלומר:

01:23:54:23 01:23:53:03
בנאדם הולך עם...

01:23:56:23 01:23:55:24
עם חמור.

01:24:01:09 01:23:58:21
הוא לוקח את החמור,
סוחב אותו והולך,

01:24:05:11 01:24:01:23
אז החמור אומר לבנאדם,
מה שלומכם,

01:24:11:00 01:24:07:03
הוא לא יודע שיחד עם החמור
הם באותו מעמד.

01:24:13:13 01:24:12:12
אנדמנצ'ה.

01:24:17:12 01:24:14:13
אנדמנצ'ה - מה שלומכם אתם,

01:24:20:23 01:24:18:08
למה להגיד לו מה שלומך,
אבל זה חמור זה,

01:24:24:12 01:24:21:03
אבל רגע, אבא גברהנה פגש אותך?

01:24:27:00 01:24:25:00
אומר כן, אז מה הוא אמר לך?

01:24:28:23 01:24:27:08
לא אמר כלום,
אמר מה לי מה שלומכם,

01:24:29:21 01:24:29:00
יא חמור!

01:24:33:07 01:24:32:05
אבא גברהנה,

01:24:35:24 01:24:34:11
הוא לקח

01:24:40:06 01:24:37:02
הרבה כסף בשק.

01:24:46:20 01:24:41:14
עכשיו במקום שהוא צריך לעבור בו
יש שודדים, מה הוא יעשה עכשיו?

01:24:49:18 01:24:48:12
שם אלונקה,

01:24:52:01 01:24:50:12
העלה על האלונקה את ה...

01:24:54:12 01:24:53:07
מזוודה עם הכסף,

01:24:56:02 01:24:55:06
והוא בוכה,

01:25:02:12 01:24:57:17
הוא בוכה ופתאום באים האנשים,
אומרים לו, למה אתה בוכה?

01:25:04:06 01:25:03:00
תשמע, אני לא...

01:25:06:13 01:25:05:00
מישהו מת לי פתאום,

01:25:11:21 01:25:06:22
אני רוצה להעביר אותו למקום
זה וזה, אבל זה כבד,

01:25:13:10 01:25:12:14
וואו, מסכן.

01:25:15:14 01:25:13:22
האנשים עזרו לו,

01:25:20:12 01:25:15:23
את הכסף העבירו לו ממקום מסוכן
למקום טוב, אמר תודה רבה והלך.

01:25:21:19 01:25:20:14
והוא אומר להם,

01:25:27:17 01:25:22:08

כשהוא בוכה עליו, וואי זהב,
וואי זהבי, המתוק שלי.

01:25:33:09 01:25:29:14
למשל יום אחד
הוא הלך לאכול במסעדה,

01:25:36:22 01:25:33:24
אתה יודע, דג, עושים אותו

01:25:42:22 01:25:39:08
עם מעט רוטב,
והוא קצת יבש,

01:25:47:05 01:25:43:18
זה טבעו,
אתה לא תעשה אותו מרק.

01:25:53:15 01:25:47:17
כאילו אם תעשה אותו מרק, בחיים
היה בים אז עכשיו גם בים,

01:25:56:15 01:25:53:23
אז הוא אומר למישהי
שהביאה לו אוכל,

01:26:02:00 01:25:57:11
הוציאה לו מהסיר הרבה מרק,

01:26:05:08 01:26:02:24
מה זה, איזה אוכל זה?

01:26:06:05 01:26:05:09
דג.

01:26:09:22 01:26:06:19
אז הוא אומר,
והרבה מרק יש בו,

01:26:12:10 01:26:10:06
אז הוא בכה
בוכה ובוכה,

01:26:15:07 01:26:13:00
מה קרה, למה אתה בוכה?

01:26:17:24 01:26:17:00
הוא עכשיו,

01:26:20:17 01:26:19:00

בכל מקום מסתובבים,

01:26:26:02 01:26:22:15

נגיד באדיס אבבה, בתגרה,
בגונדר, בכל מקום,

01:26:31:23 01:26:26:12

אז הוא אמר, אני בוכה כי כל אחד
מגיע למדינה שלו, למקום שלו,

01:26:33:21 01:26:32:04

ואני לא חזרתי למקום שלי,

01:26:36:21 01:26:34:09

כאילו, אפילו הדג
חזר למקום שלו.

01:26:42:09 01:26:38:12

אסא אגרון סיגבה –
אפילו הדג הגיע למקום שלו,

01:26:42:21 01:26:42:16

למקום הטבעי.